

LINNÉUNIVERSITETET

SOCIONOMPROGRAMMET KALMAR
institutionen för socialt arbete (SA)

”Så länge det inte är till men för den unge”

- En kvalitativ studie om samverkan mellan myndigheter och en frivilligorganisation gällande unga lagöverträdare i Kalmar kommun.

Nilla Adolfsson
Ida Öberg

Examensarbete 15 hp
Höstterminen 2010

Handledare: Daniel Nilsson Ranta
Institutionen för socialt arbete

Linnéuniversitet

Institutionen för Socialt arbete

Arbetets art:	Examensarbete, 15 hp Socionomprogrammet
Titel:	“Så länge det inte är till men för den unge” – En kvalitativ studie om samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer gällande unga lagöverträdare
Författare:	Nilla Adolfsson och Ida Öberg
Handledare:	Daniel Nilsson Ranta
Examinator:	Anders Östnäs

Abstract

The aim of this study was to investigate how the authorities; Social Services, Police and the Office of public prosecutor co-operate with the voluntary organization; Unga KRIS in the matter of young offenders. The purpose was also to investigate the conditions, possibilities, vices and difficulties in the cooperation between the operators. This study was based on six semi-structured interviews with representative from all four operators. The empirical material has been analyzed through a new institutional theory which focuses on values and norms in an organization.

The result of this study showed that there were a lot of conditions and possibilities too co-operate between the operators such as through personal contacts. Further the result illustrated a number of difficulties for example that the authorities' different laws don't connect. The result showed that there exist vices such as sporadic communication between the authorities and the voluntary organization; Unga KRIS.

Keywords: Cooperation, co-operate, operators, authority: Social Services, Police, Office of public prosecutor, voluntary organization: Unga KRIS and young offenders.

Förord

Vi vill börja med att tacka alla våra respondenter som har ställt upp på intervjuer. Utan er hade vi inte fått den insynen och era åsikter kring samverkan som vi nu besitter. Att få träffa er har gett oss information vi annars hade varit utan.

Vi vill även tacka vår handledare Daniel Nilsson Ranta som hjälpt oss komma vidare i uppsatsskrivandet när vi så många gånger har kört fast och inte vetat hur vi ska komma vidare.

Vi vill också passa på att tacka Sammy för den support vi har fått när våra tekniska kunskaper har svikit oss.

Slutligen vill vi tacka våra vänner och familjer som stöttat och trott på oss.

2010-08-21

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1:1 Problemformulering	1
1:2 Syfte & frågeställningar	3
2. Bakgrund	3
2:1 Formellt uppdrag för aktörerna i samverkan	3
2:2 Historik kring samverkan gällande unga lagöverträdare	5
2:3 Samverkan på olika nivåer	6
2:4 Samverkan mellan kommun och frivillig-/ideella organisationer	7
3. Tidigare forskning	8
3:1 Samverkan	9
3:2 Brister i samverkan	10
3:3 Internationella samverkansprojekt gällande brottslighet	10
3:4 Sammanfattning	14
4. Teoriavsnitt	14
4:1 Nyinstitutionell organisationsteori	15
4:2 Samverkan	16
4:3 Sammanfattande modell	16
5. Metodavsnitt	17
5:1 Val av metod	17
5:2 Tillvägagångssätt och urval	18
5:3 Validitet, reliabilitet och generalisering	20
5:4 Etiska överväganden	22
5:5 Arbetsfördelning	23
6. Empiri	23
6:1 (O) möjligheter i samverkan	23
6:2 Viktiga institutionella logiker inom samverkan	26
6:2:1 Målsättningar och resurser	26
6:2:2 Kommunikation och ansvarsfördelning	29
6:3 Sammanfattning	32
7. Analys	32
7:1 Organisatoriskt perspektiv på samverkan	33
7:1:1 Målsättning	34
7:1:2 Resurser	35
7:1:3 Kommunikation	35
7:1:4 Lagar och förordningar	36
7:2 Sammanfattande modell	37
7:3 Förutsättningar för domänkonsensus eller domänkonflikt	38
8. Slutdiskussion	40
8:1 Slutsatser	42

9. Källförteckning	44
10. Bilaga 1 – Intervjuguide	49

1. Inledning

1:1 Problemformulering

Samhället har två olika uppgifter när det gäller arbetet gällande unga lagöverträdare.¹ Å ena sidan ska samhället förhindra brott å andra sidan ska de reagera på brotten. Socialtjänstens insatser bygger på ungdomens behov av stöd och hjälp medan de rättsvårdande myndigheternas insatser ska markera att samhället tar avstånd från brottslig verksamhet. Det är viktigt att poängtera att socialtjänsten och de övriga rättsvårdande myndigheterna har ett gemensamt intresse då det kommer till att förhindra och motverka brott. Då flera myndigheter är inblandade och har ansvar för påföljdssystemet för unga som begår brott, krävs en fungerade samverkan² mellan dem (Socialstyrelsen 2009). Ett bra samarbete mellan de olika aktörerna kan tydliggöra för ungdomen att insatser inom rättsväsendet och socialtjänsten kan ses som en helhet. Alla professioner har olika roller i samverkansarbetet och kan bidra med olika kunskaper och resurser (Socialstyrelsen 2009). I ”Utredningar om handläggning i ungdomsmål” (SOU 1999:108) tog man upp frågan om samarbete mellan myndigheterna. Genom att ha ett fast organiserat samarbete kan de inblandade aktörerna få bättre rutiner och kunskap om varandras arbete vilket kan leda till att handläggning inte fördröjs.

Staffan Johansson (2005) är docent och universitetslektor vid Göteborgs universitet. Han skriver i sin rapport ”kommunalt stöd till sociala och ideella organisationer” att det idag finns enligt Förvaltningslagen (FL) 6§ en skyldighet att myndigheter i Sverige ska samverka. Begreppet samverkan ses ofta som någonting positivt och förekommer i många statliga och kommunala måldokument. Samverkan med offentliga och privata organisationer, har blivit ett villkor för att få stöd från flera av EU:s fonder. Enligt socialtjänstlagen (SoL) 3 kap. 4§ ska kommunernas socialnämnder i den uppsökande verksamheten samverka med organisationer och föreningar när så är lämpligt (Staffan Johansson 2005). Samverkan kan ses som ett organisatoriskt samarbete mellan olika verksamheter och huvudmän. För att samverkan ska

1 Ungdomar mellan 12 och 18 år som begår brott (www.polisen.se).

2 Samverkan är ett utbyte mellan två eller flera organisationer. Utbytet kan handla om information, ekonomi, personal eller andra resurser. Samverkan kan förekomma i olika former det kan handla om informella möten till reglerande och formaliserade utbyten (Olsson 2000:8,22-23).

fungera krävs att personerna inom verksamheterna kan samarbeta. Något som är viktigt att ha med sig i detta är att aktörerna visar respekt, nyfikenhet och har kunskap om varandras arbete. Tydliga mål, gemensamma arbetsmetoder och etiska förhållningssätt är viktiga faktorer för att fungera. Som vi ovan nämnt så har myndigheterna en skyldighet att samverka och i lagtexten går det också att utläsa att bland annat socialnämnden/socialtjänsten ska samverka med offentliga och privata organisationer när så är lämpligt. Detta innebär också att man kan förvänta sig att en allt större del av arbetet inom frivilligorganisationerna ska ägnas åt samverkan. Frågan är då om de som engagerar sig i frivilligt socialt arbete vill ägna sin tid åt samverkan med kommunala myndigheter. Frågan är också vems villkor detta sker på. Den samverkan som förekommer på grund av ömsesidiga behov är till fördel för inblandade aktörer, men när det sker på den ena aktörens villkor kan det bli fråga om samordning och kontroll. En viktig resurs som frivilligorganisationerna kan erbjuda är tid, tiden är dock inte helt gratis. Därför är det inte alltid självklart att de som engagerar sig i frivilligorganisationer bör ägna mer tid åt samverkan, särskilt då de inte har skyldighet att samverka (Johansson 2005).

Enligt Johansson (2005) har kommunerna insett att de inte på egen hand kan tillgodose alla individers behov och lösa välfärdsproblem utan hjälp i från bland annat lokala frivilligorganisationer. De förväntas således fylla tomrummet där andra organisationer och samhällseliga aktörer misslyckats. Frivilligorganisationerna blir därför en slags serviceproducent som ska ses som ett komplement till offentlig service. Komplementet kan antingen handla om parallella resurser eller extra välfärdsförstärkare (Johansson 2001). Enligt Torkild Strandberg, (fp), kommunalstyrelsens ordförande i Landskrona är Kriminellas revansch i samhället (KRIS) ett exempel på ett viktigt komplement till offentlig service. Detta bland annat på grund av medlemmarnas personliga erfarenheter som fyller det tomrum som myndigheter, socialtjänst och andra inte kan fylla. Strandberg framhåller att deras erfarenheter ger dem en högre trovärdighet (<http://hd.se/>). Den 25-årige och tidigare kriminelle Johannes Dahlström berättar att han fann en gemenskap han innan saknat hos organisationen Unga KRIS. Han anser att vi inte ska underskatta civilsamhällets möjligheter att vara ett stöd. De goda förebilderna finns där ute i familjerna, föreningarna, företagen och församlingarna (www.svd.se/). Trots att frivilligorganisationerna kan ses som ett komplement till den

offentliga servicen så har de inget juridiskt ansvar. Därför kan samhällets myndigheter aldrig bortse från sitt ansvar och sina skyldigheter gentemot individen.

Vår studie kommer att undersöka hur samverkan mellan myndigheterna (socialtjänsten, polismyndigheten samt åklagarmyndigheten) och frivilligorganisationen Unga KRIS ser ut. Detta då det krävs en gemensam samhällsinsats för att minska ungdomskriminalitet. Det är viktigt att bland annat socialtjänst och andra samhällsorgan eller frivilligorganisationer samverkar för att unga inte ska hamna i ett kriminellt beteende (Thunved, Clevesköld & Thunved 2007:11).

1:2 Syfte & Frågeställningar

Syftet med vår studie är att utifrån ett organisationsteoretiskt sammanhang ta reda på hur samverkan fungerar mellan aktörerna.³ Från ovanstående syfte har vi kommit fram till följande frågeställningar:

- Hur ser samarbetet ut mellan myndigheterna och frivilligorganisationen; Unga KRIS i arbetet gällande unga lagöverträdarna?
- Vilka förutsättningar finns det mellan aktörerna att samverka?
- Finns det hinder mellan aktörerna i samverkan och i så fall vilka?

2. Bakgrund

Innan man kan uttala sig om samverkan bör aktörernas formella uppdrag klargöras. Detta utgör en fond för vad de olika aktörerna bör göra. Bakgrunden kommer även att ge en kort historisk översikt om samverkan gällande unga lagöverträdare, lagändringar samt samverkan mellan frivilligorganisation och kommun.

2:1 Formellt uppdrag för aktörerna i samverkan

Socialtjänsten har ett grundläggande ansvar för unga lagöverträdare mellan åldrarna 15-18 år, men även de som är yngre (Thunved, Clevesköld & Thunved 2007:19). Är ungdomen under

³ Socialtjänst, polis, åklagare och Unga KRIS.

15 år kan den unge inte fällas i domstol. Socialtjänsten bestämmer då om påföljden (www.polisen.se). Då en straffmyndig person det vill säga över 15 år begår brott påbörjar *polisen* en förundersökning. När den är klar överlämnar polisen förundersökningen till *åklagaren* (Vainik 2008:28). När polisen lämnat förundersökningen till åklagaren ska han/hon i sin tur besluta om åtalet ska läggas ner, besluta om åtalsunderlåtelse, strafföreläggande eller att väcka åtal i domstol (Vainik 2008:27). Eftersom åklagare och domstol ska ha möjlighet att få en rättvis bild av den misstänkta görs en personutredning. Då den unge inte har fyllt 18 år begär åklagaren ett yttrande från *socialtjänsten*. Är den unge misstänkt för brott får åklagaren begära ett yttrande innan ärendet har gått till domstol. I ett yttrande finns personuppgifter, hur familjesituationen och fritiden ser ut samt om den unge varit misstänkt för brott tidigare. I yttrandet kan man utläsa om det funnits kontakt med socialtjänsten tidigare och hur det samarbetet såg ut och fungerande och om det finns behov av vård och stödbehandling av något slag. I ett yttrande ska det även stå vilken påföljd som kan tyckas vara lämplig att den unge döms till (Vainik 2008:35). Åklagaren skriver en kort berättelse till domstolen i form av en gärningsbeskrivning. Där skrivs kort vad som hänt och vilka som varit inblandade. Åklagaren kan bestämma att det inte går att väcka åtal om bevisen inte är tillräckligt starka, om gärningspersonen inte går att identifiera eller om vittnesuppgifter talar emot varandra (Vainik 2008:36). Åklagare och polis som arbetar med misstänkta som ännu inte har fyllt 18 år ska vara särskilt lämpade för arbetet och besitta erfarenheter av att arbeta med unga lagöverträdare (Vainik 2008:28-29).

Som tidigare nämnts i problemformuleringen har vi valt att ha med frivilligorganisationen Unga KRIS i vår studie. Idén till Unga KRIS kommer från KRIS som står för kriminellas revansch i samhället. Organisationen leds av före detta kriminella och har funnits i 11 år. KRIS finns på 27 orter runt om i Sverige och har även utvecklats i andra länder (www.kris.a.se/). Då vår studie riktar sig till unga lagöverträdare utgår vår studie ifrån Unga KRIS. Ser vi till det arbete som Unga KRIS utför så skiljer det sig från myndigheternas. Bland annat har inte organisationen någon ärendegång som de måste följa i deras arbete såsom myndigheterna. Detta resulterar i att de kan individanpassa sitt arbete i större utsträckning än myndigheterna. Unga KRIS är en ungdomsorganisation och mötesplats för

alla i åldrarna 13-25 som vill leva ett drogfritt liv. Till Unga KRIS är alla välkomna även de som inte haft problem med brottslighet eller narkotika. Enligt Unga KRIS bygger deras idé på att ungdomar själva skapar, driver och organiserar ungdomsverksamheten med hjälp och stöd av vuxna. Deras grundtanke är att hjälpa alla som är på glid. Organisationen arbetar förebyggande med motivation och eftervård för att försöka minska återfall i brottslighet hos ungdomar som ska slussas in i samhället. Deras förhoppning med arbetet är att få ungdomar att aldrig börja med droger. De fångar upp ungdomar dels genom att de arbetar med att gå ut och informera om vad droger och kriminalitet kan få för konsekvenser, de håller även i nätverksträffar. En annan viktig del av arbetet är föreläsningar på skolor, fritidsgårdar och de är ute och nattvandrar eftersom de ser en vinst i att tidigt få en kontakt med ungdomar som ännu inte hamnat snett. Unga KRIS åker även ut till institutioner som ansvaras av Statens institutionsstyrelse (SiS), anstalter och ungdomshäkten för att besöka ungdomar. Unga KRIS arbetar med hjälp till självhjälp. De använder därför ungdomar som förebilder för andra ungdomar. De arbetar aktivt med att motivera ungdomar till att bryta sig destruktiva beteende (www.ungakris.com).

2:2 Historik kring samverkan gällande unga lagöverträdare

Samverkan mellan myndigheter i det brottsförebyggande arbetet togs upp i, ”Ungdomskommittén i betänkandet Reaktion mot ungdomsbrottslighet” (SOU 1993:25). Kommittén funderade på att föreslå en fast organisation för ett samarbete mellan myndigheter och att det i varje kommun skulle finnas ett samarbete mellan polis, socialtjänst, åklagare och frivårdsmyndigheter med flera. Dessa instanser skulle ses regelbundet och deras uppgift är att genom olika åtgärder se till att samarbetet mellan myndigheterna utvecklas (Thunved, Clevesköld & Thunved 2007:49). Kommittén menade att det var viktigt att få fasta former för ett myndighetssamarbete på det brottsbedrivande planet. Detta genom ett samarbetsorgan, då det ska vara lättare att finna gemensamma överläggningar till exempel mellan handläggare, lokala samarbetskonferenser och fortbildning då det finns ett forum för dessa frågor.

2:3 Samverkan på olika nivåer

Genom lagändringen som gjordes i 1 juli 2003 har Socialtjänstlagen (SoL) kompletterats med en särskild bestämmelse om att socialnämnden ska samverka med andra samhällsorgan och organisationer som kan beröras. Bestämmelserna syftar till att kunna slå fast att samverkan som kan röra barn och ungdomar som far illa eller riskerar att göra det ska kunna ske i övergripande frågor. Samverkan ska förekomma kring alla barn och ungdomar som på något sätt kan vara i behov av stöd och hjälp från socialtjänsten (Thunved, Clevesköld & Thunved 2007:52). Den 1 januari 2007 gjordes fler ändringar i lagen gällande unga lagöverträdare. Regeringen har gett åklagarmyndigheten i uppdrag att skapa en struktur gällande förstärkt samverkan på lokal nivå, mellan rättsväsendets myndigheter och socialtjänsten i frågor gällande handläggning av mål vad gäller unga lagöverträdare. Strukturen utgår från åklagarmyndighetens organisationskultur. De som sitter som ungdomsåklagare i respektive kammare ansvarar för att regelbundet sammankalla representanter från polis och socialtjänsten till lokala eller regionala samverkansmöten (Socialstyrelsen 2009). Ungdomsåklagarna har även till uppgift att vara kontaktperson i förhållandet till polis och socialtjänst. Deras grundläggande uppgift är att de ska utgöra en länk gällande informationshänseende (www.aklagare.se). Hos åklagare, polis och socialtjänst finns kontaktpersoner som representerar de olika verksamhetsområdena. Syftet är att man ska förbättra kvalitén vid ungdomsmål genom att bland annat utbyta erfarenheter och kunskaper. Att utgå från en handlingsplan eller jobba utifrån en lokal strategi kan bli en struktur för samverkansgrupperna för att arbeta förebyggande och tidigt kunna ingripa mot ungdomar som är på väg att inleda ett brottsligt beteende. Därmed är det viktigt att det står vad man vill uppnå med samverkan. En bra och fungerande samverkan kan göra att arbetet blir mer effektivt och bidrar med ny och fördjupad kunskap. Därför är det viktigt att de olika myndighetsprofessionerna besitter kunskap om varandras arbetsområde samt vilka regler som styr över deras arbete. Det kan komma att handla om sekretessfrågor, handlingsfrågor eller utredningsmöjligheter. Samverkan kan även göra att aktörerna tillsammans följer kunskapsläget inom området, till exempel om ändringar i lagen eller andra bestämmelser (Socialstyrelsen 2009).

Förutom lokala samverkansgrupper finns det en nationell samverkansgrupp på en central nivå för handläggningsfrågor gällande unga lagöverträdare. Representanter ska utses för respektive myndighet som hanterar ärenden gällande de unga. Rikspolisstyrelsen, åklagarmyndigheten, socialstyrelsen, Sveriges kommuner, landsting och brottsförebyggande rådet (BRÅ) har tillsammans bestämt att målet med samverkan ska vara ” en över hela landet väl fungerande lokal samverkan som genom aktiv medverkan från alla berörda leder till förbättrad kvalitet och effektivitet samt ökad enhetlighet i handläggningen av ärenden gällande unga lagöverträdare” (www.aklagare.se).

2:4 Samverkan mellan kommun och frivillig-/ideella organisationer

Samverkan mellan kommun och frivilligorganisationer har sett olika ut under åren i Sverige. Det har även varit förändringar gällande attityder och värderingar till frivilligorganisationer (Olsson 2000:7). Staffan Johansson (2005) skriver att det finns en lång tradition av samverkan mellan kommunerna och organisationerna inom välfärdsområdet. Denna samverkan har vuxit fram lokalt och har i många fall baserats på personliga kontakter (Johansson 2005). I Johanssons undersökning (2005) framkom det att de sociala ideella organisationerna tillskrivs en allt viktigare roll i den lokala välfärdspolitiken. Kommunernas samverkan och ekonomiska relationer med de ideella organisationerna är en lokal kommunal angelägenhet som bara i begränsad utsträckning kan styras av staten (Johansson 2005).

Johansson (2005) har i sin forskningsredovisning tagit upp att förhållandet mellan staten och den ideella sektorn inom välfärdsområdet i vissa länder använder begreppen beroende (för finansiering och styrning) och närhet (för kommunikation och kontakt). Den skandinaviska sektorn kännetecknas av både närhet och beroende, det vill säga att organisationerna i hög grad är beroende av offentlig finansiering, men att närheten och den ömsesidiga kommunikation som råder mellan sektorerna lett till att den ideella sektorn har fått en relativt stor självständighet. Johansson (2005) tar vidare upp att staten dominerar det organisatoriska fältet i Sverige men trots detta är den ideella sektorn stark och inget tyder på en konkurrens mellan dessa båda fält.

Resultatet i Johanssons studie (2005) visar att kommunerna förväntar sig en ökad samverkan i framtiden. Den ökade samverkan kommer leda till fler policydokument mellan kommunerna och den ideella sektorn. Studien visar också en ökad vilja att styra bidragens användning från kommunernas sida. Fler kommuner skriver avtal med föreningar och kräver att stödet riktas mot speciella målgrupper eller aktiviteter. Det är tydligt att kommunerna vill ha ”valuta” för pengarna de ger i bidrag till den ideella sektorn (Johansson 2005).

Enligt Olsson (2000) så är makt en annan aspekt av samverkan. Maktaspekten förekommer både innan, under och efter samverkan mellan kommun och frivilligorganisationer. Makt och resurser är två begrepp som ofta är förknippade med varandra. I de allra flesta fall är det kommunerna som besitter de största resurserna och har då störst makt. Det är sällan frivilligorganisationerna är oberoende av kommunerna, eftersom det ofta är genom kommunerna de får bidrag eller hjälp med lokaler. Organisationens makt kan sägas vara beroende av hur mycket resurser den har och i vilken kontext den befinner sig i. Flertalet organisationer har inte alternativ till kommunal finansiering och hamnar då i ett beroende gentemot kommunen (Olsson 2000:9).

3. Tidigare forskning

I följande avsnitt kommer tidigare forskning att presenteras. Med hjälp av Linnéuniversitetets databaser har stora delar av forskningen hittats. Använda databaser är: Social Services Abstracts, Sociological Abstracts, Social Sciences Citation Index samt ELIN@Lnu.se. Vi har använt olika sökord och testat olika kombinationer för att få fram ett brett resultat. Samtidigt har det varit viktigt att begränsa sig för att kunna överblicka den mängd information som sökningarna gav. Använda sökord är: samverkan, cooperation, collaboration, youth crime, youth criminal, offenders, young offenders och social services. Vi har även tagit hjälp av en avhandling som nämndes i en rapport vi läst samt propositioner och offentliga SOU-rapporter. Under arbetets gång har mycket information sorterats bort och efterhand har nedanstående forskning växt fram. Vi har inte kunnat hitta någon vetenskaplig forskning som har studerat denna typ av samverkan. Istället är forskningen inriktad allmänt mot ämnet

samverkan. Forskningsavsnittet ska belysa samverkans möjligheter, brister och svårigheter. Forskningsgenomgången lyfter fram två internationella samverkansprojekt gällande brottslighet för att visa hur samverkan mellan olika aktörer kan fungera och vad resultaten av samverkan kan leda till. Meningen är att läsaren ska få en inblick i vad vi som forskare har haft med oss för kunskap under genomförandet av studien. Forskningen presenteras utifrån tre teman för att man lättare ska kunna få en överblick över materialet. Dessa teman är: samverkan, brister i samverkan samt internationella samverkansprojekt gällande brottslighet.

3:1 Samverkan

I avhandlingen "Organisationslogik i samverkan. Konsten att organisera i en imaginär organisation av offentliga aktörer" skriver Rebecca Stenberg (2000) att ordet samverkan används i olika former av verksamheter då det handlar om någon typ av kommunikation mellan aktörer. Samverkan används både inom och mellan frivilliga, offentliga och privata organisationer (Stenberg 2000:26). Mot slutet av 1980- talet och även under 1990- talet har det både på en lokal samt en central nivå inom de offentliga organisationerna visat på ett behov av att samverka. Detta för att resurser ska användas mer effektivt och ge större resultat åt medborgarna (Stenberg 2000:27). I statens offentliga utredning "Att röja hinder för samverkan. Egenmakt. Arbetslinjen" (SOU 1995:142) står det att "samverkan är det som kan ske och sker mellan olika myndigheter, organisationer och förvaltningar på organisationsnivå, men även mellan enskilda individer och myndigheter, organisationer och förvaltningar" (SOU 1995:142:31).

I regeringens proposition 2005/06:165 "Ingripande mot unga lagöverträdare" skriver man att samverkan ska komma att äga rum i alla frågor gällande barn som far illa eller som riskerar att fara illa. Det är därmed nödvändigt att olika yrkeskategorier och myndigheter som möter dessa barn och ungdomar samverkar, inte minst ur ett rättssäkerhetsperspektiv. Bestämmelser om samverkan finns att läsa i lagstiftningen till exempel i socialtjänstlagen och polislagen. I samverkan gällande unga lagöverträdare behövs en utökad samverkan mellan socialtjänsten, polis, åklagare och domstol för att kunna nå likhet inför lagen. Socialstyrelsen hänvisar till 5 kap 1§SoL där de står att socialnämnden har ett första ansvar att samverka med

samhällsorgan, organisationer och andra i frågor kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Den samverkan som utredningen förordnat handlar i första hand om ett utbyte av erfarenheter och kunskaper i ungdomsmål på ett generellt plan. Detta skulle kunna komma att äga rum vid gemensamma samverkansmöten. Enligt regeringen så bör man i samverkansmötena samla personer från socialtjänst och rättsväsendet som är med och handlägger ungdomsmål. Man bör lägga fokus på handläggnings och processuella frågor men även frågor som rör unga lagöverträdare. Med detta som bakgrund bör rättsväsendet ha huvudansvaret för samverkan enligt regering och BRÅ (Prop. 2005/06:165, 2005:45-46).

3:2 Brister i samverkan

Riksrevisionsstyrelsen lämnade en granskningsrapport till riksdagen som publicerades den 1 juni 2009 gällande de rättsliga myndigheternas handläggande av unga lagöverträdare. Granskningsrapporten visar att myndigheterna ofta inte uppfyller de krav vid skyndsam överläggning av ungdomsärenden som finns i lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL). Dessa brister när de gäller handläggning förekommer hos polis, åklagarmyndigheten och tingsrätt. Granskingen påvisar även att det förekommer brister inom socialtjänsten. Riksrevisionsstyrelsen menar att det generella målet med att lagföringen ska öka inte uppfylls och att återfall i brott ökar allt mer (www.riksdagen.se). Det är inte de bristande resurserna som är den huvudsakliga faktorn att handläggningstiden drar ut, istället handlar det om en förbättring till exempel inom rutiner och arbetssätt. I granskningsrapporten visar de att prioriteringar och mål är otydliga och det förekommer inte uppföljningar i den utsträckning som det bör. Det förekommer även brister i rutiner och arbetssätt främst hos polis och åklagarmyndigheten, men också då det handlar om samverkan mellan polis, åklagarmyndighet och socialtjänst.

3:3 Internationella samverkansprojekt gällande brottslighet

”Joined-up services to tackle youth crime.“ Studien är skriven av Catherine Appleton och Ros Burnett och (2004) och är en djupgående fallstudie. Denna studie handlar om ett Youth Offending Team (YOT) det vill säga ett team som arbetar med unga lagöverträdare och dess samarbetspartner. Studien är gjord i England och Wales, där det finns 154 YOT team som har

visat sig ha varit framgångsrika. Det största argumentet med ett gemensamt system gällande unga lagöverträdarna är att de unga ofta har andra problem där flera organisationer är inblandade. Exempel på dessa organisationer kan vara polis, socialtjänst, skola och frivilligorganisationer. Meningen med samverkan mellan olika organisationer är delade resurser och möjligheten att gemensamt kunna lösa sociala problem. Appleton och Burnett (2004) definition av "multi-agency" och "inter-agency" är att olika organisationer går samman för att identifiera och lösa gemensamma problem. Därefter skapas en relation mellan organisationerna. "Inter-agency" arbetet innebär ibland att tjänstemän från de olika aktörerna i samverkan har en gemensam bas och arbetar i samma byggnad. Det har diskuterats om de olika professionerna inom YOT teamet ska ha en gemensam bas eller inte. De valde slutligen att ha en gemensam bas, en fördel med detta är utbytet av professionell kunskap. Professionerna upplevde att de kunde dela på tre olika kunskaper. Den första är den akademiska och specialiserade kunskapen om deras yrke och organisation. Den andra är praktisk kunskap om organisationens policy och procedurer. Den tredje och sista kunskapen är lokalkännedom om individer, platser samt lokal service. En annan fördel med att ha en gemensam bas är att de olika professionerna lätt kan fråga varandra istället för att behöva ringa då risken är större att det drar ut på tiden. Även om mycket är positivt med att ha en gemensam bas så finns det dock utmaningar med detta. En utmaning är professionernas olika bakgrund vilket gör att de inte alltid använder samma språk. En annan utmaning är kulturella olikheter och att viss personal har svårt att ta till sig förändringar medan andra kräver utveckling. YOT:s målsättning är att kunna erbjuda service utan förseningar och blockeringar i kommunikationen på grund av byråkrati och olika professionella gränser. Två av de största svårigheterna med YOT är dels att få ihop ett välfungerande team men framförallt att få finansiering. Ledningen för YOT var tvungna att övertala och visa på de positiva delarna med YOT för att de olika organisationerna skulle arbeta med dem. Slutsatserna i studien visar att YOT leder till en snabbare tillgänglighet, fortsatt stöd och ökade möjligheter för unga människor.

Brenda J. Bond och Jody Hoffer Gittell (2010) har skrivit artikeln "Cross-agency coordination of offender reentry: Testing collaboration outcomes" som handlar om

samordning mellan straffrättsliga och sociala myndigheter. Samordningen behöver utvecklas och effektiviseras. Bond och Hoffer Gitell (2010) skriver i sin forskningsgenomgång att forskning om samarbete i den offentliga sektorn växer, även om finansieringen blir allt mer begränsad och den akademiska uppmärksamheten är i sin linda. Bond och Hoffer Gitell refererar till en rad olika forskare som menar att det finns många fördelar med samarbete såsom bättre kvalitet, effektivitet, förbättring av resursdelning, berörda parter makt, kunskapsutbyte samt det ökade sociala kapitalet. De straffrättsliga sociala myndigheternas tjänster är isolerade då de ofta konkurrerar om resurser eller har brist på tillit i relationen till andra aktörer. Undersökningarna har visat att de fysiska, psykologiska och sociala behov hos lagöverträdare spänner sig över organisatoriska gränser. När lagöverträdare ska in i samhället efter att ha avtjänat sitt straff så krävs det ett system av tjänster som ges direkt efter att de frisläpps. På grund av ovanstående krävs ett samarbete för att uppnå resultat i denna kontext. Denna studie har som mål att lägga fram befintlig kunskap om gränsöverskridande samarbete som ett verktyg för framgångsrik utslussning i samhället för lagöverträdare samt att presentera effekterna av samarbetsrelationer.

Bond och Hoffer Gitell (2010) refererar till Himmelman som ser samarbete som ett utbyte av information till ömsesidig nytta, nätverksbyggande samt arbetar för att bygga upp kapaciteten hos andra. Bond och Hoffer Gitell (2010) skriver att även om många har noterat fördelarna med samarbete så finns det också tydliga utmaningar med detta. Dessa omfattar begränsade resurser, motstridiga övertygelser och sekretess. Bond och Hoffer Gitell (2010) nämner även att motstridiga mål, otydliga gränser mellan aktörer, brist på förtroende samt skillnader i beslutsfattande och resultat kan försvåra samverkan. På tjänstemannanivån handlar dessa utmaningar främst om institutionella begränsningar exempelvis tid, personalomsättning eller begränsade medel. Detta kan hindra förmågan att samarbeta för att lösa gemensamma problem. För att få ett framgångsrikt samarbete är det viktigt med sammankopplade och stödjande relationer där tillit möjliggör gemensam problem- och konfliktlösning i strävan efter en gemensam vision och mål. Relationer är viktiga ”mänskliga processer” som är beroende av dess kvalitet. De kan antingen stödja en öppen och ärlig kommunikation eller undergräva den. Då lagöverträdarna ska återanpassas till samhället måste de olika aktörerna dela resurser och

information med varandra för ett bra resultat. Forskare menar att relationer påverkar kvalitén och frekvensen på kommunikationen och kommunikationen i sin tur påverkar kvalitén av relationen. Bond och Hoffer Gitell (2010) nämner gemensam kunskap, gemensamma mål och ömsesidig respekt som tre viktiga dimensioner av relationer som är avgörande för samordning. Flera aktörer är involverade och har specialiserade uppgifter vad gäller att hjälpa lagöverträdare att återanpassa sig till samhället. Detta innebär inte bara att lagöverträdaren är beroende till de olika aktörerna utan aktörerna har ett beroende till varandra. En annan utmaning vad gäller lagöverträdare är den tidspress som råder då lagöverträdarna måste få tillgång till ett flertal tjänster från olika aktörer direkt efter frigivning för att inte öka riskerna för återfall. Samarbetet förväntas därför vara effektivt. Enligt forskning krävs en systematisk sammansättning av straffrätt och sociala tjänster för att ta itu med de komplexa behov som lagöverträdare har.

I studien har man undersökt samverkan mellan polis, frivården, skyddstillsyn samt aktörer som arbetar med missbruk och arbetsförmedling. Studien visar att aktörerna som arbetar med villkorlig frigivning och arbetsförmedling har en bra samordning till de övriga aktörerna. Däremot har polisen och missbruksaktörerna visat på sämre samordning jämfört med de andra i studien. Dessa två aktörer har fått dåligt resultat vad gäller kommunikation och andra dimensioner i förhållandet. Viss samordning kan leda till ökat återfall. Studien visar att vissa aktörer samarbetar mer än andra. En del aktörer påpekar vikten av samarbete och en bredare roll i arbetet med lagöverträdare. Detta kan ses som en allmän säkerhetsfråga då en framgångsrik återanpassning för lagöverträdare inte bara hjälper individen utan hela samhället. Den aktuella studiens resultat överraskade och har lett till nya frågor bland annat så ställer sig Bond och Hoffer Gitell (2010) frågan om aktörerna arbetar för att minska återfall i brott eller om de bidrar till återfall. Bond och Hoff Gitell (2010) förväntade sig att en högre rationell samordning skulle leda till minskade återfall över tid. Resultatet visade dock att i vissa fall bidrog rationell samordning kraftigt till ökat återfall i brott. Något som de även kom fram till var att deras teori om att gemensamma mål, kunskap och ömsesidig respekt inte behöver vara de mest betydelsefulla delarna i samverkan. Gemensam problemlösning visade sig ha större relevans. Denna studie tyder på att det finns många utmaningar med samverkan

som behöver lyftas fram. Det är därför viktigt att identifiera starka och svaga band mellan aktörerna i samverkan för att kunna förbättra deras samarbete i arbetet med lagöverträdare. Resultatet visade även att aktörerna samarbetar men ännu inte har uppnått en gemensam strategi för detta. Det fanns svaga band mellan vissa aktörer något som måste stärkas.

3:4 Sammanfattning

Det som går att utläsa från vår tidigare forskning är att samverkan behövs i arbetet kring unga lagöverträdare. Detta för att samverkan alltid ska finnas till hands för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Forskning visar även att de unga lagöverträdarna ofta har fler problem där olika organisationer är inblandade. Utmaningar och hinder i samverkan tas i upp i den tidigare forskningen. Ett exempel på detta är att professioner har olika bakgrund något som kan leda till att de inte alltid använder samma språk. I vår studie blir detta tydligt då de olika myndighetsprofessionerna har olika utbildningar, Unga KRIS bakgrund grundar sig däremot främst på personlig erfarenhet. Förutom att ha läst internationell forskning som presenterats ovan gällande samverkansprojekt har nyinstitutionell organisationsteori studerats för att få en djupare förståelse om faktorer som kan påverka den studerade samverkan. Detta kommer att presenteras i nedanstående stycke.

4. Teoriavsnitt

För att kunna se det organisatoriska sammanhanget i studien används en nyinstitutionell organisationsteori. Med hjälp av denna teori kan man urskilja hur olika faktorer påverkar samverkan men även hur samverkan fungerar mellan aktörerna. Ett antal begrepp är utvalda som vi ser som betydelsefulla för samverkan mellan organisationer. Dessa begrepp är *kursiverade* för att förtydliga dess vikt. Avslutningsvis kommer en modell att visas för att illustrera hur de olika aktörernas formella uppdrag ser ut. Den nyinstitutionella teorin lyfter fram faktorer och processer inom organisationer som påverkar samverkansprocessen. Det som kommer att kallas organisation/er i teoriavsnittet är detsamma som aktör/er i övriga delar av studien.

4:1 Nyinstitutionell organisationsteori

Grape och Johansson (2006) nämner att organisationer inom socialt arbete ofta är utsatta för institutionella krav från dess omgivning och verksamheten förutsätter i många fall samverkan mellan organisationer. Därmed blir relationer mellan organisationer viktiga. Analyser inom socialt arbete belyser ofta dynamik och interaktion inom det *organisatoriska fältet* (Johansson & Grape 2006:204). Grape och Johansson (2006) refererar till Powells & DiMaggios definition av ett organisatoriskt fält, vilka består av flera olika slags organisationer, där varje organisation är en del i ett större verksamhetsområde (Grape och Johansson 2006:205). För att återkoppla detta till vår studie om samverkan gällande unga lagöverträdare så kan socialtjänsten, polismyndigheten, åklagarmyndigheten samt frivilligorganisationen Unga KRIS ses som olika organisationer som ingår i samma organisatoriska fält.

De olika organisationerna utgår från olika *institutionella logiker*. Logikerna utgör föreställningsramar om vad man får göra och inte göra och vad övriga organisationer inom samverkan får ifrågasätta (Grape och Johansson 2006:205). Danermark (2000) menar att ansvarsfördelningen bestäms utifrån förordningar och lagar. Han skriver även att personer och organisationer är underkastade förordningar och lagar. En viktig roll som dessa har är att bestämma var verksamhetens ansvar är. Det går aldrig att fränkomma ansvaret då riksdag och regering har bestämt genom lagstiftningen var ansvaret ska ligga. Danermark (2000) menar vidare att genom samverkan möts personer från olika organisationer som har olika arbetsuppgifter, positioner och olika ansvarsområden. Detta kan skapa ojämna ansvarsroller (Danermark 2000:41). Organisationerna i vår studie har olika synsätt och roller i samverkan. De rättsvårdande myndigheterna det vill säga polis och åklagarmyndigheternas insatser skall markera att samhället tar avstånd från brottslig verksamhet medan socialtjänstens insatser bygger på ungdomens behov av stöd och hjälp. Frivilligorganisationen Unga KRIS arbetar däremot för att hjälpa ungdomar på glid genom att aktivt motivera ungdomar till att bryta sitt destruktiva beteende. De organisationer som har studerats har även olika lagstiftningar och regelverk som de utgår från. Andra logiker som kan skilja organisationerna åt är exempelvis olika förutsättningar, förväntningar och målsättningar vad gäller ungdomsbrottslighet och

samverkan (Grape 2006:53). De institutionella logikerna kan ses som en ram för interaktion⁴ inom samverkan. Då det ska vara möjligt att kunna utvärdera vad som händer inom processen vad gäller samverkan krävs ett begrepp som kan beskriva noggrant och ingående vad organisationerna faktiskt är verksamma och arbetar med (Grape 2006:54). Ett sådant begrepp är *verksamhetsdomän* som vanligtvis inte används inom de nyinstitutionellt inriktade analyserna utan härstammar från organisationsteorin (Grape och Johansson 2006:205). Då flera organisationer befinner sig i samma fält och i samma verksamhetsdomäner kan konkurrenssituationer förekomma. Kan organisationerna inte komma överens bildas *domänkonflikter*. Å andra sidan om organisationerna kan respektera varandras verksamhetsområden och dess roller i samverkansprojekt bildas *domänkonsensus* (Grape 2006:53).

4:2 Samverkan

Marie Fridolf har forskat och gjort utvärderingar inom statsvetenskap bland annat inom olika samverkansprojekt. I Fridolfs rapport ”samarbetets kvalitet för individer med sammansatta behov” (2002) skriver hon att är samverkan ett begrepp som för många förknippas med något positivt. Det är dock få ord som är så mångtydiga som samverkan. Det finns många liknande begrepp till exempel samordning, samspel, sammanslagning och sammanlänkning. Vissa av begreppen ger uttryck åt strukturella förhållanden medan andra ger uttryck för integrering mellan enheter. Samverkan kan problematiseras utifrån olika nivåer. Den nivå som passar vår studie är operativ, det vill säga att den handlar om arbetet med de enskilda individerna. Inom denna nivå sker samarbetet med andra professioner kring den enskilda klienten (Fridolf 2002:19). I vårt fall sker samverkan mellan socialsekreterare, polis, åklagare samt ungdomsledare inom Unga KRIS.

4:3 Sammanfattande modell

För att lättare tydliggöra samverkan och organisationernas arbete kring unga lagöverträdare kommer nedan att visas en modell. I modellen går det att utläsa respektive organisations verksamhetsdomän.

4 Interaktion kan förekomma i olika former, i samverkansprocesser handlar det ofta om ett utbyte av information (Danermark 2004: 17).

Organisatoriskt fält

Ärende gällande unga lagöverträdare

Organisation

Socialtjänsten	Polismyndigheten	Åklagarmyndigheten	Unga KRIS
----------------	------------------	--------------------	-----------

Verksamhetsdomän

Bedömning av den unges behov och skriver yttrande till åklagaren	Brottsutredning	Besluta om åtal ska väckas och leda förundersökning	Frivilligorganisation som hjälper ungdomar på glid
--	-----------------	---	--

5. Metod

I nedanstående avsnitt beskrivs de urvalsmetoder och bearbetningsmetoder som har använts i studien.

5:1 Val av metod:

Då man ska göra en studie är det forskningsfrågan som bestämmer vilken metod man ska använda sig av. Utifrån forskningsfrågan bestäms vilka metodologiska tekniker och vilket tillvägagångssätt som kommer att användas (Sjöberg 2008:28). För att få svar på våra frågeställningar och uppnå studiens syfte har vi valt att jobba utifrån en kvalitativ metod och använda oss av samtalsintervjuer. Detta för att få mer djupgående svar som en enkätundersökning inte kan bidra till. Kvale (1997) menar att genom att använda kvalitativa intervjuer kan respondenterna med hjälp av egna ord och perspektiv förmedla sin situation till andra (Kvale 1997:70). Studien är av induktiv karaktär vilket innebär att det inte fanns någon teoretisk utgångspunkt innan vi samlade in vårt material, empirin fick styra valet av teori. Lantz (1993) förklarar induktion med att referensramen växer fram ur empirin (Lantz 1993:71). Studien utgår från redan befintliga förklaringsmodeller kring samverkan.

5:2 Tillvägagångssätt och urval

Det har inte alltid varit självklart att samverkan gällande unga lagöverträdare skulle studeras. Det har varit en lång process innan idén växte fram. Efter långa diskussioner, mycket läst litteratur, flera timmars sök på Internet och handledningsträffar har det från ungdomar med brottsligt beteende i allmänhet avgränsats till samverkan gällande unga lagöverträdare mellan utvalda aktörer. Det stod tidigt klart för oss att det fanns en samverkan mellan socialtjänst, polismyndighet samt åklagarmyndighet då de enligt lag har skyldighet att samverka. Vi ville även ha med en aktör som inte tillhörde någon myndighet och därmed inte enligt lag har skyldighet att samverka. Denna aktör skulle representera det frivilliga sociala arbetet med ungdomsbrottslingar. Under denna definition inryms Unga KRIS, som med sitt arbete försöker hjälpa ungdomar som hamnat på glid.

Efter att ha identifierat vilka aktörer som var aktuella för studien kontaktade vi dem via mail och berättade om vårt syfte med studien och frågade om de var intresserade av att ställa upp. På förhand hade en liten stad i Sverige valt ut för genomförandet av studien. Tack vare att samtliga aktörer visade sitt intresse och att bra respons redan i mailkontakten kunde studien genomföras på den valda platsen. Vissa av våra respondenter gav oss namn och nummer till andra personer som skulle kunna vara av värde att intervjua. Vi kontaktade sedan dem för och höra om det fanns ett intresse från deras sida att delta. I arbetet har ett snöbollsurval använts det vill säga att en respondent guidar vidare till en annan. Denscombe (2009) menar att man som forskare kan komma de nya personerna nära då man har blivit framhjälpt av personen som föreslagit honom eller henne. Som forskare kan man använda ”föreslagspersonen” som en referens för att öka sin trovärdighet istället för att komma att närma den nya personen opersonligt (Denscombe 2009:38). På förhand hade vi bestämt att respondenterna fick bestämma plats för intervjun då de har begränsad tid. Detta resulterade i att alla intervjuer utfördes på respondenternas respektive arbetsplats.

I samband med studien har sex kvalitativa samtalsintervjuer utförts. De sex respondenterna representerar de fyra olika aktörerna. Respondenterna består av två poliser från polismyndigheten då de har olika befattningar. Två respondenter från socialtjänsten, varav

den ena ska vara opartisk i sin yrkesroll men är avlönad från socialtjänsten. En respondent representerar åklagarmyndigheten samt en respondent från Unga KRIS. Denscombe (2009) skriver om värdet av att intervjua nyckelpersoner inom det område man vill studera. Dessa nyckelpersoner kan ge information som andra saknar då informationen grundar sig på att de har en speciell position i en utvald kontext. Denscombe kallar detta för ”privilegerad information” (Denscombe 2009:233). Under intervjutillfällena nämnde respondenterna varandras namn och därigenom bekräftades det att de mer eller mindre ingick i en och samma samverkan.

I vår studie valde vi att använda oss av semistrukturerade intervjuer för att få ett brett material för att kunna uppfylla vårt syfte och få våra frågeställningar besvarade. Respondenterna fick prata öppet kring ämnet för att vi skulle kunna få fram detaljer som vi inte hade reflekterat över. Vår intervjuguide innefattade både öppna och fasta frågor. Våra intervjuer var av en semistrukturerad karaktär på så sätt att det var gjort färdiga teman i intervjuguiden som följdes med konkreta frågor. Ordningen på frågorna hölls inte strikt, ibland byttes ordningsföljden om det kunde ge mer flyt i intervjun. Vi kom på nya frågor och det ställdes även följdfrågor till det som respondenterna sagt. Detta för att bidra till att respondenten ges frihet att utveckla sina idéer och vara mer utförlig i sina svar (Denscombe 2009:254). Vid vissa intervjutillfällen ställdes inte alla frågor då respondentens talförhet förde in oss på något annat spår. I efterhand har vi kommit fram till att intervjuguiden skulle ha följts mer strikt. Detta eftersom alla respondenter då skulle ha fått samma frågor genom hela intervjun, något som skulle ha kunnat vara till fördel vid bearbetningen av empirin och analysen. Enligt Kvale (1997) lär man sig bli intervjuare just genom att intervjua (Kvale 1997:137). Detta var något vi la märke till och säkerheten växte fram allt eftersom intervjuerna genomfördes. Jacobsson (2008) skriver att genom att använda sig av bandspelare under intervjun så höjer man validiteten. Med bandinspelning är det respondentens tolkningar och perspektiv som utgör materialet. Det blir inte forskarens personliga anteckningar eller sammanfattningar som utgör grunden för studien (Jacobsson 2008:172). När respondenterna kontaktades första gången glömde vi att fråga om intervjun fick spelas in. Detta frågades istället på plats innan intervjuerna skulle äga rum och alla sex respondenterna godkände att intervjuerna spelades in

med diktafon. Anledningen till att vi valde att spela in var dels för att vi skulle kunna transkribera intervjuerna i sin helhet och sedan använda det i analysen men också för att vara säkra på att allt som sades kom med. Enligt vår mening är det lättare att missa delar av det som sägs under en intervju om man endast för stödanteckningar. Enligt Alvesson & Deetz (2000) är det viktigt att uppmärksamma det som händer runt omkring i rummet, till exempel hur samspelet mellan intervjuare och respondent är (Alvesson & Deetz 2000:87). Detta är något man bör ha i åtanke om man spelar in intervjun eftersom det kan leda till en falsk trygghet då det kan vara lätt att förlita sig på det inspelade och inte vara uppmärksam på det som sker runt omkring. För att motverka detta testades diktafonen noga innan varje intervju så att det verkligen blev inspelat och den som inte intervjuade skrev stödanteckningar och observerade i bakgrunden.

Efter att ha genomfört alla intervjuerna var det dags att transkribera. Vi transkriberade tre intervjuer var. Transkriberingen gjordes direkt efter varje tillfälle för att man inte skulle behöva transkribera alla samtidigt. Då alla intervjuer var transkriberade och klara läste både igenom materialet enskilt. Vi markerade det som sågs som relevant för vårt syfte i studien. Därefter jämförde vi vårt utvalda material och utifrån våra teman kom vi gemensamt fram till vad som skulle vara med i empirin och analysen. Till stor del markerade vi samma saker och hade ungefär samma uppfattning om vad som var viktigt. Eftersom det fanns färdiga teman i vår intervjuguide underlättade det arbetet vid sammanställningen av intervjuerna. En nackdel när man går igenom hela materialet är att det blir många sidor i dokumenten och kan därmed vara svårt att få en överblick över det.

5:3 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Oavsett vilken forskning man arbetar med är frågor gällande validitet, reliabilitet och generaliserbarhet viktiga. Detta då man vill framställa material som dels är pålitliga samt trovärdiga. Som forskare är det därför viktigt att reflektera över ovanstående begrepp. Nedan följer en kortfattad förklaring om vad de olika begreppen innebär och sedan förklaras hur de har tagits i beaktning i vår studie.

Merriam (1994) skriver att den inre validiteten handlar om frågan vilken utsträckning ens resultat stämmer överens med verkligheten (Merriam 1994:177). Enligt Kvale & Brinkmann (2009) använder man ordet validitet i vanligt språkbruk då de hänför sig giltighet, till sanning, riktigheten och styrkan i ett yttrande. Ett giltigt argument är hållbart, välgrundat, försvarbart vägande och övertygande (Kvale & Brinkmann 2009:264). Validiteten kommer att styras av att forskaren under forskningsprocessen ”ständigt kontrollerar, ifrågasätter och teoretisk tolkar sina resultat” (Kvale & Brinkmann 2009:266). Som tidigare nämnts så spelades våra intervjuer in, eftersom detta höjer validiteten. För att undvika felkällor i stor utsträckning har citat redovisats från intervjuerna i vår empiri, så att läsaren ska ges en chans att kunna bilda sig en egen uppfattning av dessa. Tolkningen av intervjuerna kommer då att bli mer tydlig och läsaren ges även möjlighet att vara kritisk till vår framställning. Intervjuerna är transkriberade ordagrant för att de inte skulle bli några missförstånd om vad som hade sagts. Våra respondenter erbjöds att läsa igenom transkriberingarna. Ingen valde att göra detta. Det som framställs i vår studie är våra tolkningar av det insamlade materialet. Vi har dock vid vissa av intervjutillfällena försäkrat oss om validiteten genom att ha ställt följdfrågor eller styrt tillbaka till respondenten då det uppkommit missförstånd av frågan. Vi har även försökt att använda oss av så många originalkällor som möjligt för trovärdighetens skull. Detta kan dock vara svårt ibland då en författare refererar till ett flertal andra författare. I vissa fall har vi letat upp de källor som författaren refererat till för att försäkra oss om att det stämmer. På grunden av tiden och oerfarenhet har det varit omöjligt att granska varje källa. Vi har dock försökt att vara kritiska till det vi har tagit del av.

Förutom validitet är reliabilitet ett begrepp som ofta uppkommer då man utför en studie. Enligt Merriam (1994) handlar reliabilitet om i vilken utsträckning ens resultat kan upprepas. Inom samhällsforskningen är reliabilitetsbegreppet problematiskt då människans beteende inte är statiskt utan hela tiden förändras. Reliabiliteten hos en specifik forskningsmetod grundar sig i antaganden att det finns en verklighet som kommer att orsaka samma resultat vid flera tillfällen om vi studerar denna verklighet (Merriam 1994:180). Som Merriam tar upp så är intervjuerna gjorda i en viss kontext. Svaren som vi fick under våra intervjuer är det vi utgick ifrån och har tolkat och förmodligen skulle respondenterna ge andra svar om det

gjordes sex nya intervjuer i framtiden. Detta eftersom alla människor utvecklas, arbetet förändras och liknande, det vill säga kontexten ändras.

Ett tredje begrepp som forskare måste begrunda inom kvalitativ forskning är generaliserbarhet. Detta då den kvalitativa forskningen ofta bygger på intensiva studier med ganska små fall. En fråga som kan komma upp då är hur representativa dessa fall är och hur stor sannolikheten är att man kommer att finna liknande fall på annat håll. Något som ständigt ställs till intervjuundersökningar är om resultaten är generaliserbara. En invändning mot intervjuforskning enligt Kvale & Brinkemann (2009) är att det finns för få intervjupersoner för att de ska kunna gå att generalisera resultatet (Kvale & Brinkemann 2009:280). Vårt mål har inte varit att dra generella slutsatser av det som framkommit under våra intervjuer, då det inte är syftet med studien. Detta betyder dock inte att våra slutsatser inte har ett lika högt värde utan arbetet är lika betydelsefullt utan att man gör generella slutsatser.

5:4 Etiska överväganden

Som forskare är det viktigt att man reflekterar över de etiska problem och dilemman som kan uppstå i forskningen. Kvale (1997) menar att etiska avgöranden inte sker under något specifikt stadium av undersökningen utan under hela forskningsprocessen (Kvale 1997:105). Då man gör en forskning där människor är studieobjekt är det viktigt att se till de etiska aspekterna och övervägandena. I samhällsvetenskapligt arbete kommer dessa frågor främst att handla om den enskildes skydd och integritet (Holme & Solvang 1997:334). Då vi sett till etiska överväganden har vi utgått ifrån forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning, som vetenskapsrådet (2002) kommit fram till. I praktiken innebär det att när vi kontaktade våra respondenter informerades dem om studiens syfte, hur den är upplagd och hur deras medverkan skulle vara värdefull för vår studie. Då nämndes även att deltagandet var frivilligt och att de när som helst kunde avbryta om de inte ville medverka längre. De försäkrades om att intervjumaterialet endast skulle användas till vår studie om de inte gett deras godkännande för annat syfte. Ovanstående information gavs till våra respondenter när vi kontaktade dem men även under intervjutillfället. Vi såg heller ingen anledning till att skriva ut namnen på respondenterna då de är representanter för sin

organisation. Detta innefattar vetenskapsrådets fyra etiska krav, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002). Förutom att ta del av Vetenskapsrådets etiska principer har vi diskuterat kring etiska aspekter och kommit fram till att det är en process som pågår hela tiden. Det handlar om vårt etiska förhållningssätt som individ och socionomstudent och hur vi tillämpar det under studiens gång. Det går inte bara ut på att informera respondenterna om deras rättigheter utan det handlar även om att inte utelämna någon och att ha ett bra bemötande. Det har varit viktigt för oss att respondenterna känner ett förtroende för oss och att de känner sig trygga med att vi använder deras ord varsamt.

5:5 Arbetsfördelning

Under hela arbetets gång har vi suttit gemensamt och diskuterat, skrivit och läst. Någon vecka har vi dock varit på varsin ort och då har vi delat upp arbetet mellan oss. Intervjuerna och arbetet med transkriberingen har delats upp för att båda ska göra lika mycket. Vår styrka har varit många och långa diskussioner om allt som har rört arbetet. Det har ibland funnits två viljor som har lett till kompromisser. Detta är dock inget som har setts som något hinder utan vi anser istället att det har varit något positivt då vi har fått två infallsvinklar istället för en.

6. Empiri

Då syftet med vår studie var att se hur samverkan mellan myndigheter och en frivilligorganisation fungerar gällande unga lagöverträdare. I empirin kommer respondenterna att presenteras utifrån namnet på deras myndighet/organisation. Eftersom två av våra respondenter representerar polismyndigheten kommer vi att benämna dem Polis 1 och 2. De två respondenterna från socialtjänsten kommer vidare att benämnas Soc. 1 och 2. Utifrån vårt material och erfarenhet har ett medvetet val gjorts att dela upp empiri och analys.

6:1 (O) möjligheter i samverkan

Så gott som alla våra respondenter med undantag från Unga KRIS ser positivt på den samverkan som finns idag gällande unga lagöverträdare. De kommentarer som vi fått kring samverkan från de olika respondenterna har sett lite olika ut. Soc. 1 tar upp hur viktigt det är

att kunna ringa till varandra och att man har ett kontaktnät där man vet vilka som ingår. Vidare anser Soc. 1 att samverkansmöten inte är något viktigt utan meningen är att man litar på varandra och kan rådfråga i ärenden. Soc. 2 skiljer sig däremot från övriga representanter då denne pratar om prestige:

[...] ”Vårt sätt att se på det är det riktiga och det är det för dem. Man håller lite på sina saker. Det kanske skulle vara möjligt att man släpper lite på prestigen men samtidigt så ska det vara olika också.” (Soc. 2)

Polis 1 menar att öppenhet, att man tar varandras professioner på allvar samt att man inte kliver över varandras gränser är av stor vikt för att samverkan ska bli möjlig.

De olika aktörerna har skilda krav och regler som de måste hålla sig till, detta är något man måste ha överseende med. Sekretess är exempel på sådant som kan försvåra samverkan. Polis 1 belyser också vikten av att kunna prata med varandra och ha personlig kontakt. Polis 2 nämner hur viktigt det är att sträva åt samma håll och att alla behöver varandra i arbetet för att nå resultat:

[...] ”De är ju rätt så uddlösa utan oss och vi utan dem, det bygger ju på det lite.” (Polis 2)

Åklagaren anser att samverkan redan är möjlig men att det krävs engagemang och att någon ser till att det blir av. Det behövs också att arbetsgivaren avsätter tid och resurser för att göra samverkan möjlig. Detta pekar på att öppenhet, ömsesidig respekt för varandras professioner och kommunikation är viktiga faktorer för att kunna möjliggöra en samverkan. Andra inslag som kan ses som viktiga är engagemang, att man trivs att jobba ihop och känner ett förtroende till varandra. Unga KRIS ser dock inte att samverkan mellan deras organisation och myndigheterna fungerar helt. De menar att ett bättre samarbete med kommunen skulle gynna deras verksamhet bland annat ekonomiskt men även leda till en bättre samverkan:

[...] ”Jag skulle få lättare att driva det här om kommunen köpte mina påverkansprogram, kontaktmannaskap och placeringar och vara villiga att

betala. De har ju använt oss lite som sopptipp. Det inte de klarar av det skickar dem till KRIS. Och sen ska det vara gratis. Men nu har jag satt ner foten alltså för nu ska vi vara självförsörjande.” (Unga KRIS)

Att samverka mellan myndigheterna och Unga KRIS inte fungerar blir tydligt i svaret från Unga KRIS. Samtliga respondenter ser dock deras organisation som en positiv verksamhet som försöker hjälpa ungdomar som begått brott.

Några större hinder för en bra samverkan har inte kommit att uppstått än då alla bortsett från Unga KRIS uttalar sig om att det inte ännu inte har varit några problem då de kommit till att samverka med varandra. Soc. 1 och 2 anser att det idealiska vore om alla som arbetar med unga lagöverträdare satt i samma hus:

” [...] Alla sitter ihop, det är samsyn. Då underlättar man gången direkt, alla vet vilka ungdomarna är och vem man ska vända sig till.” (Soc. 2)

Poliserna har skilda meningar i frågan. Polis 2 ser inte så mycket hinder med samverkan, medan Polis 1 ser tid som ett hinder

”[...] Sen hänger allt i grunden ihop med ekonomi och det är inte bara vår ekonomi utan det är socialtjänstens ekonomi också.” (Polis 1)

Åklagaren ser att tid, intresse samt engagemang skulle kunna utgöra hinder i samverkan.

”[...] Jag kan inte se att några sådana hinder finns i detta län, tvärtom. Det är väldigt många engagerade människor så de tycker jag.” (Åklagaren)

Då våra respondenter pratar om faktorer som kan utgöra omöjligheter i samverkan blir det ännu en gång tydligt att Unga KRIS står utanför den samverkan som råder gällande unga lagöverträdarna. Unga KRIS tar upp att kommunen inte vill betala för deras tjänster, något som utifrån deras organisation ses som ett hinder i samverkan.

För att samverkan ska vara möjlig och för att minimera hinder som kan tänkas uppstå kan utvecklingen i arbetet gällande unga lagöverträdare vara en viktig del. Från socialtjänstens sida tycker man att det är bra som det är idag. Soc. 2 påpekar att det inte får bli för många inblandade i ett ärende utan att det är en eller två personer som håller i det. Samma person menar vidare att ungdomen inte ska behöva ha så många möten utan att det sker gemensamt, exempelvis att ungdomen träffar socialtjänst och polisen samtidigt. Polis 2 påpekar att det alltid finns saker som kan utvecklas. Det handlar om resurser och prioritering:

”[...] Man har ju inget trollspö inom ramen man jobbar. Sen får man ju kräva mycket av individen, vill du inte så vill du inte.” (Polis 2)

Åklagaren är osäker på vad som behöver utvecklas men nämner samverkan mellan socialtjänst och domstol:

”[...] Att man förstår varandras behov. Förstår lite mer hur domstolen använder den information som socialen skriver och de yttranden som man skriver. Och kanske för domstolen att förstå lite mer hur socialens verksamhet och vilka andra åtgärder de har att vidta.” (Åklagaren)

Från Unga KRIS ges inget direkt svar på frågan utan respondenten pratar om sitt arbete med att kontakta företag som kan ta emot ungdomar för praktik. Utifrån de svar vi fått har flera av våra respondenter är ekonomiska resurser en sak som skulle kunna utvecklas eller förbättras i arbetet då Unga KRIS verksamhet hänger på de bidrag de får från bland annat kommunen.

6:2 Viktiga institutionella logiker inom samverkan

6:2:1 Målsättningar och resurser

Under intervjuerna framkom det att alla aktörerna har olika målsättningar gällande samverkan. Soc. 1 menar att målsättningen med samverkan är att man ska hjälpas åt och se till att den unge får hjälp. Polisen tar å sin sida upp att de har skyldighet att samverka och att samverkan med andra myndigheter är en målsättning inom deras myndighet. Åklagaren påpekar att:

” [...] det är ingenting som är lagstadgat men det är ett mål som vi har som vi också ska hålla oss till och gör vi inte det så finns det ju skäl att titta på varför man inte gör det inom verksamheten.” (Åklagaren)

Unga KRIS säger att alla gör ett bra jobb på sitt sätt och att alla är beroende av varandra:

”[...] Så att inte jag sitter och tror att jag reder ut det själv, jag behöver inte någon här. För jag behöver allihop annars kommer jag inte någon vart, det gör jag faktiskt inte.” (Unga KRIS)

Något annat vi fann i vårt intervjumaterial var att våra respondenter hade skilda åsikter gällande hur olika målsättningar påverkar samverkan eller inte. Socialtjänsten var tydlig med att olika målsättningar påverkar en samverkan. Soc. 2 pratar om att alla har olika synsätt beroende på vilken organisation de arbetar inom. Vidare menar samma person att åklagare och polis i vissa fall tänker mer rättsligt och att socialtjänsten tänker mer på det sociala och känslomässiga utifrån sin organisation. Polis 2 frågar om vi menar negativt men säger sedan att alla vill hjälpa de unga och därmed är alla överens gällande målsättningar:

” [...] Jag tror aldrig att det kan äventyra. Möjligen om man inte strävar åt samma håll men det gör man ju i de här frågorna.” (Polis 2)

Åklagaren besvarar inte frågan. Unga KRIS svarar:

”Både och. De kan ju bli lite begränsade, jag har inget ansvar så jag kan ju bara köra på så länge jag har deg. Men jag vill gärna ha med dem i ryggen.” (Unga KRIS)

Även om de olika organisationerna har olika åsikter i frågan framgår det i vårt material att huvudmålet för samtliga är att arbeta för att hjälpa de unga.

En annan viktig logik förutom målsättningar med samverkan är hur resurser och kommunikationen mellan de olika organisationerna ser ut. Soc. 1 och 2 tycker olika om resurser. Soc. 1 menar att resurser kan påverka till viss del men ger oss inga konkreta exempel. Soc. 2 tycker att resurserna påverkar och att det är gott om resurser inom

socialtjänsten. Inte alltid rent ekonomiskt men det finns mycket kompetens inom socialtjänstens organisation som bidrar till ett bra arbete. Polisen tycker att ungdomsarbetet är prioriterat och att de idag har resurser så de klarar sig:

”[...] Men man kan ju aldrig få för mycket resurser till en ungdomsverksamhet det kan man inte, tidigare åtgärder räddar ju många.”
(Polis 2)

Åklagaren ser resurser som något nödvändigt för att kunna samverka. Respondenten menar att det är viktigt att man från arbetsgivarens sida ges tid och resurser så att man kan känna att man har tid och utrymme i sitt arbete för samverkan. Då frågan om hur resurserna inom Unga KRIS ser ut tar de istället upp de resurserna de har tillgång till och ser sin lokal som en resurs men även:

” [...] den kunskap jag har nu och mitt tidigare liv. Det finns ingen som jag kan känna så för ungarna som jag kan. Jag vet precis vad det handlar om, det är en av de största resurserna till skillnad mot frivård och socialtjänst. Sen att jag har blivit rätt framgångsrik inom KRIS för de vet vem jag har varit är ute. Det är ju rätt positivt att de har sett att jag har lagt ner, då kanske det inte är så mycket att ha. Och det är lite så jag försöker motivera som.” (Unga KRIS)

Detta visar att alla aktörerna anser sig ha resurser för arbetet gällande unga lagöverträdare. Resurser behöver inte bara komma att handla om de ekonomiska utan även kompetensen som finns i organisation man arbetar inom. Unga KRIS besitter en personlig kunskap som de övriga respondenterna inte har. Deras kunskap bygger på att de personligen har varit i samma situation som de unga och vet vad de går igenom. Unga KRIS använder sina personliga erfarenheter i arbetet då de arbetar för att motivera de unga att välja ett annat liv än brottslighet. För att kunna motivera någon krävs det att man har en bra kommunikation med ungdomen både vad gäller att lyssna och komma med råd.

6:2:2 Kommunikation och ansvarsfördelning

Kommunikationen till ungdomarna är inte det enda kommuniceringen som är viktig i ett samverkansprojekt. För att samverkan ska kunna äga rum och falla väl ut behövs att det ständigt förs en dialog och kommunikation mellan aktörerna som ingår i samverkan.

Socialtjänsten menar att kommunikationen mellan myndigheterna är tydlig, bra och att kommunikationen sker genom dagliga kontakter per telefon. Poliserna ger olika uppfattningar kring den kommunikation som råder. Polis 2 menar att det inte sker någon korrespondens via telefon eller mail utan kommunikation sker via personliga möten. Polis 1 säger att möten förekommer men att kommunikationen till stor del äger rum genom vardagliga kontakter, såsom telefon. Åklagaren tar upp att de har samverkansmöten med jämna mellanrum, cirka en gång i halvåret med olika samarbetspartner. Under samverkansmöten tas aldrig enskilda ärenden upp utan istället diskuteras allmänt hur det gemensamma arbetet ska se ut. Unga KRIS organisation ingår inte i dessa samverkansmöten som hålls en gång i halvåret och tycker att kommunikationen är både bra och dålig:

”[...] Med frivården har jag rätt bra och häktet med kommunen sådär och polisen.” (Unga KRIS)

Det som kan ses som genomgående från myndigheterna är att de tycker att den personliga kontakten är viktig. Att kontakten mellan myndigheterna och Unga KRIS inte fungerar blir även i detta svar tydligt då de inte ingår i samverkansmötena och därför inte är delaktig i att diskutera hur det gemensamma arbetet ska komma att se ut.

Då flera aktörer ingår i samverkan är det av vikt att man i början av ett samverkansprojekt gör klart vilken roll och vilket ansvar respektive aktör har. Detta för att det i arbetet ska bli tydligt vilken uppgift var och en har i samverkan men även för att minska missförstånd. En annan aspekt av samverkan är vems villkor samverkan sker på. Har någon aktör i samverkan mer inflytande än andra? Soc. 1 anser att åklagarmyndigheten har ett stort inflytande då de är förundersökningsledare och bestämmer över ärendena:

”[...] åklagaren har en stor roll i det här. Sen kommer vi småfolket och springer ärenden och ser till att det utförs. Det är ingenting man känner men visst det är ju de som har ordet och makten kan man säga.” (Soc. 1)

Vidare tycker Soc. 1 att ansvarsfördelningen är tydlig och menar att om tydlighet inte fanns skulle det bli en rad av missförstånd. Soc. 2 menar istället att:

”Alla har ansvar för specifika delar och till och med specifika former.” (Soc. 2)

Soc. 2 har inte märkt av att de olika ansvarsfördelningarna inte fungerar och tycker att frågan är svår att besvara då det är en gigantisk organisation och att en stor omändring har skett i organisationen några månader tidigare. Polis 1 anser likt Soc. 1 att åklagaren har ett stort inflytande. Detta då de är förundersökningsledare och bestämmer över ärendena. Polis 1 berättar vidare att de är ett rutinerat team och att det är mycket samverkan på så sätt att man diskuterar. Det är mycket dialog med både åklagare och socialtjänsten. Polis 2 tycker däremot att ansvaret är jämt fördelat. Åklagaren ser inte att de har mer inflytande än någon annan organisation i samverkan:

”Man kan tycka att vi har mer inflytande eftersom vi oftast kallar samman. Men vi kallar ju samman för att vi har fått väldigt mycket frågor om en sak till exempel. Och då är ju vi där för att tillgodose svaret på de frågorna. Så vi sammankallar ju inte för att puckla ner det här, nu ska ni jobba såhär.” (Åklagaren)

Det man kan ta fasta på kring roller och ansvar är att socialtjänst och polis tycker att åklagarmyndigheten har ett något större inflytande än de övriga organisationer. Detta är dock inte något som de ser som negativt utan de handlar delvis om att hur deras arbetsuppgifter ser ut. Åklagarmyndigheten är den organisationen som inleder ärenden och därmed har huvudansvar i vilken riktning ärendet ska gå. Sen arbetar alla aktörer utifrån sitt ansvar i samverkan för de unga. När vi frågar Unga KRIS om hur roller och ansvarsfördelningen ser ut blir svaret att respondenten inte riktigt vet hur det ser ut.

En anledning till att ansvars och rollfördelningen ser olika ut är att myndigheterna utgår från olika lagar och förordningar och har därmed restriktioner vad deras myndighet har befogenheter till att göra men även vilken information som de har rätt att lämna ut då de kommer att handla om sekretess. Det är därför viktigt att varje myndighet vet vad de ska göra i ett ärende och när nästa aktör ska ta vid. Soc. 1 tycker att det finns tydliga ramar inom de olika lagarna som organisationerna har. Samma person tror inte att lagarna kan påverka då det är tydligt vem som gör vad:

”Jag tänker de är inte till men för den unge.” “[...] Det går knappt att jobba annars vet ni. Det kan också vara hinder i samverkan. Och polisen säger saker till oss som de säkert inte får. Jag vet inte, men i mina ögon är de inte ett dugg konstigt alls.” (Soc. 1)

Soc. 2 är av en annan åsikt då denne anser att alla tänker olika gällande sekretess. Socialtjänsten är väldigt sekretessbelagda gentemot alla och får inte lämna ut uppgifter. Polis och skola ska däremot lämna information till socialtjänsten vilket kan bidra till en otydlig och ojämn ansvarsfördelning. Samma respondent tycker att man ska släppa lite på sekretessen enligt ny lag så man får en samsyn. Soc. 2 anser vidare att sekretess kan vara ett hinder i samverkan men att det får vara så och att detta är något som alla inblandade är medvetna om.

”Det är väl mer socialtjänsten och deras socialtjänstlag och där har vi ju ett exempel. Att jag i nuläget inte skickar riktigt som jag.” (Polis 1)

Respondenten har tidigare under intervjun berättat att när de får ett ärende till sig med en gärningsman under 18 år ska polisen omgående informera socialtjänsten, samtidigt som de måste sköta sin utredning också. De ska höra målsäganden och vittnen och försöka samla in så mycket uppgifter som möjligt innan de pratar med den misstänkte. I vissa fall vill inte polisen att den misstänkte ska delges misstanken. Socialtjänsten har å sin sida krav på sig att de måste göra en insats inom två veckor. Då blir det i praktiken så att de delger den misstänkte misstanken och berättar om detta vilket i vissa fall har lett till att den misstänkte har försökt påverka vittnen innan polisen har hunnit prata med dem. För att återgå till hur lagar kan påverka säger polis 1:

”Det ni i praktiken ber mig att göra nu är att jag ska bryta mot mina regler för att ni ska kunna hålla era. Så jag bryter mot mina för att de ska kunna hålla sina i nuläget. Det är inte lätt alltid och det är egentligen det ända som jag kan se som ett problem.” (Polis 1)

Polis 2 nämner direkt sekretesslagen men menar att det inte är några problem om alla kan sin sekretesslag och om kommunikationen fungerar. Åklagaren tror inte att lagar och förordningar kan påverka samverkan. Respondenten menar att de som arbetar med dessa uppgifter är vana att hantera denna typ av uppgifter som de kan komma att handla om. Till skillnad från myndigheterna har inte Unga KRIS någon sekretesslag som deras arbete utgår ifrån. Respondenten från Unga KRIS menar därför att lagar och förordningar inte påverkar deras arbete:

”[...] Jag har egentligen inget ansvar alls.” (Unga KRIS)

Svaren kring lagar och förordningar visar på att även om myndigheterna utgår ifrån olika sekretesslagar så ser de inte detta som något hinder för deras arbete i samverkan.

6:3 Sammanfattning

Empirin visar att samtliga respondenter ställer sig positiva till samverkan. Materialet visar vidare att det i nuläget inte råder någon befintlig samverkan mellan myndigheterna och Unga KRIS. Det går även att utläsa svårigheter och hinder som finns i samverkan mellan myndigheterna. I nedanstående avsnitt kommer det empiriska materialet att analyseras.

7. Analys

I analysen kommer det som tagits upp i empiriavsnittet att analyseras med hjälp av den nyinstitutionella organisationsteorin samt tidigare forskning. Nedan kommer de institutionella logikerna som studerats att presenteras och analyseras om hur de kan påverka samverkan. Analysen är uppdelad i två avsnitt. I det första avsnittet förklaras samverkan ur ett organisatoriskt perspektiv med hjälp av olika begrepp. De nyinstitutionella begreppen som

används i analysen är: organisatoriskt fält, verksamhetsdomän, verksamhetskonsensus, verksamhetskonflikt samt institutionella logiker. För att tydliggöra det ytterligare kommer avsnittet att avslutas med en uppdaterad modell. Det andra avsnittet kommer att analysera vilka förutsättningar, möjligheter, brister samt svårigheter som finns i samverkan gällande unga lagöverträdare.

7:1 Organisatoriskt perspektiv på samverkan

Ett organisatoriskt fält uppstår när flera olika organisationer arbetar med liknande verksamhet, i vårt fall med unga lagöverträdare (Grape 2006:51). För att kunna förklara vad organisationerna gör i det organisatoriska fältet använder sig Grape (2006) av begreppet verksamhetsdomän. Begreppet hjälper oss att förstå vad som händer då skilda organisationer samverkar inom samma område, trots deras olika institutionella logiker (Grape 2006:53). Enligt Grape (2006) är begreppet verksamhetsdomän ett specifikt verksamhetsområde som avgränsas genom målsättningarna en aktör vill uppnå med sitt arbete, samt funktionerna som behövs för att målen ska kunna uppfyllas (Grape 2006:54). I vår studie studeras fyra olika verksamhetsdomäner inom samma organisatoriska fält. I samverkan kan det uppstå situationer där verksamhetsdomänerna går in i varandra då alla arbetar inom samma organisatoriska fält (Grape & Johansson 2006:206). Det empiriska materialet tyder inte på att verksamhetsdomänerna går in i varandra. Socialtjänsten å sin sida har till uppgift att göra bedömningar om den unge samt skriva yttranden till åklagarmyndigheten medan exempelvis Unga KRIS arbetar ideellt och kan därför individanpassa sitt arbete gentemot ungdomarna. Det empiriska materialet visar vidare att aktörerna har tydliga ramar och ansvarsområden något som är till fördel för verksamhetsdomänerna. En annan fördel är att varje aktör det vill säga verksamhetsdomän vet vad de har för ansvarsområde och uppgift att fylla i samverkan. Finns det däremot inga tydliga ansvarsområden och ramar är de lätt att vissa uppgifter inte görs eller ännu värre att någon klient hamnar mellan stolarna.

Inom de organisatoriska fälten förekommer flera olika institutionella logiker. Dessa logiker är sammanlänkade till olika aktörer. Enligt Grape (2006) är de institutionella logikerna materiella, symboliska eller kulturella föreställningsramar som styr aktörerna (Grape

2006:51). I vår empiri är det tydligt att de olika institutionella logikerna påverkas formellt i samverkan. Olika institutionella logiker som berör aktörerna och deras samverkan kommer att analyseras nedan.

Vårt empiriska material har visat att socialtjänsten och polisen tycker att åklagarmyndigheten har en framträdande och styrande roll i samverkan något som representanten från åklagarmyndigheten inte anser sig ha. Enligt Danermark (2004) möts ofta människor som kommer från olika organisationer och deras status och makt kan skilja sig åt i samverkan. Anledningen till detta är att de representerar olika institutionella logiker (Danermark 2000:41). Respondenternas utsagor nämner att åklagarmyndigheten har en framträdande roll men de ser det inte som något negativt eller konstigt. Snarare som något naturligt då det är åklagaren som är förundersökningsledaren i ärenden gällande unga lagöverträdare. Danermark (2000) skriver att då det kommer till en viss typ av kunskap har vissa mer status än andra. I en samverkansgrupp med olika aktörer kan en del aktörer ha mer status än andra beroende på vad de har för yrke. Ett resultat av detta kan vara att dessa aktörer får en ledande roll i samverkan (Danermark 2000:26). Detta kan relateras till åklagarens roll i vår studie. Vidare har empirin visat att Unga KRIS institutionella logiker skiljer sig från de övriga aktörerna i studien. Detta då Unga KRIS är en frivilligorganisation och inte har samma ansvar och skyldigheter som myndigheterna.

7:1:1 Målsättning

En annan institutionell logik som studerats är olika målsättningar vid samverkan och hur dessa kan påverka. Enligt Grape (2006) behövs ett aktivt integrationsarbete mellan de inblandade aktörerna men även från ledningsnivå för att det ska kunna finnas en samsyn kring medel, mål men även varje aktörs roll i samverkansprojektet (Grape 2006:58). Integrering enligt Grape (2006) handlar om att man sätter samman flera smådelar till en helhet. Integrationsuppfattningen är att se hur överensstämmande mål aktörerna har men även hur de ska uppfylla och upprätthålla dem (Grape 2006:68). Det empiriska materialet visar att alla inblandade aktörer ser samverkan som något positivt. Respondenterna uttrycker att målsättningen är att hjälpa den unge utifrån deras arbete. Vidare visar empirin att aktörerna

har olika syn på varför de samverkar. En myndighet förklarar samverkan som en skyldighet, en annan menar att man ska hjälpa de unga medan frivilligorganisationen ser att alla aktörer har ett ömsesidigt behov av varandra något som i sin tur kan leda till samverkan. Detta är något som de olika institutionella logikerna kan påverka. Aktörerna har med sig olika direktiv från ledningshåll, vad som ska göras samt vad samverkan ska gå ut på. Det är därför av stor vikt att de olika aktörerna strävar åt samma håll med samverkan eftersom de har olika mål utifrån deras yrkesroll.

7:1:2 Resurser

En förutsättning och institutionell logik för samverkan är resurser. Det empiriska materialet har visat att tid, engagemang, ekonomi samt handlingsutrymme är de resurser som är viktigast deras samverkan. Respondenternas utsagor tyder på att ekonomin hänger ihop med resursbristen som finns. Flera av respondenterna säger att det är viktigt med tidiga insatser för att hjälpa ungdomarna, men å andra sidan finns inte resurserna som krävs i form av personal, tid och ekonomi är de inte lätt att alltid kunna tillgodose hjälpbehovet i den mån man önskar. I samband med detta nämner en av våra respondenter att eldsjälarna är ovärderliga. I detta avseende skulle frivilligorganisationer såsom Unga KRIS kunna vara en lösning om de ges chansen. Appleton och Burnett (2004) menar att syftet med samverkan mellan olika organisationer är delade resurser och möjligheten att gemensamt kunna lösa sociala problem (Appleton & Burnett 2004). Stenberg (2000) å sin sida skriver att samverkan både på en lokal och en central nivå inom offentliga organisationer har behov av att samverka. Anledningen till detta är enligt Stenberg att resurser på ett mer effektivt sätt ska ge större resultat åt sina medborgare (Stenberg 2000:27).

7:1:3 Kommunikation

En annan institutionell logik och förutsättning för samverkan är kommunikationen mellan de olika aktörerna. Vårt empiriska material visar att myndigheternas (socialtjänst, polismyndighet samt åklagarmyndighet) kommunikation sker främst genom vardagliga kontakter och personliga möten. Kontakten mellan myndigheterna och Unga KRIS är ytterst sporadisk och förekommer främst när myndigheterna behöver hjälp med ett ärende, det är inte

något som sker kontinuerligt. Som nämnts i stycket ovan så menar Appleton och Burnett (2004) att samverkan ger möjligheten till att lösa gemensamma frågor (Appleton & Burnett 2004). Enligt denna förklaring borde det inte spela någon roll om man arbetar för en myndighet eller en frivilligorganisation. Kommunikation är ett viktigt redskap och en förutsättning i samverkan mellan myndighet och frivilligorganisationer. Detta då de olika aktörerna i samverkan har olika förutsättningar med sig in i samverkan. Myndigheterna har sina riktlinjer, lagar och förordningar att följa medan frivilligorganisationer som styr sitt arbete utan något juridiskt ansvar.

7:1:4 Lagar och förordningar

Den sista institutionella logiken som har studerats är lagar och förordningar. Enligt Danermark (2004) står människor och organisationer i samverkan ofta under regelverk i form av lagar och förordningar. Lagar och regelverk styr hur aktörerna kommer att arbeta. En roll som lagar och förordningarna har är att ange var verksamheten ska ligga. Genom lagstiftning har regering och riksdagen bestämt var ansvaret ska ligga och vilka institutioner som har ansvar för vad (Danermark 2000:41). I regeringens proposition ”Ingripande mot unga lagöverträdare” menar man att samverkan skall komma att äga rum i alla frågor gällande barn som far illa eller som riskerar att fara illa. För att detta ska kunna ske är det av högsta relevans att olika yrkeskategorier och myndigheter som kommer i kontakt med dessa barn och ungdomar samverkar, inte minst ur ett rättssäkerhetsperspektiv (Prop. 2005/06:165, 2005:45-46). Myndighetsaktörerna har en skyldighet enligt lag att samverka med varandra något som visar att lagarna har stor betydelse för deras gemensamma samverkan. Frivilligorganisationen, Unga KRIS har däremot ingen skyldighet att samverka med någon om de inte vill. Empirin visar tydligt att det finns en samverkan mellan myndigheterna eftersom det finns en skyldighet till detta men när man ser till samverkan mellan myndigheterna och Unga KRIS så är den samverkan obefintlig.

Det empiriska materialet visar vidare på svårigheter gällande myndigheternas olika lagar. Polisens representant tar upp att de och socialtjänsten utför två parallella utredningar samtidigt. Detta kan ses som en konflikt som uppkommer då olika institutionella logiker

möts. Empirin visar att det inte finns någon lösning på detta problem i nuläget utan i praktiken innebär det att någon av myndigheterna måste bryta mot sina lagar för att tillgodose den andres behov. I den studie som har utförts har polismyndigheten valt att lösa problemet genom att inte lämna över uppgifter till socialtjänsten i den utsträckning som lagen förevisar. Detta är något som polismyndigheten ser som ett hinder i samverkan. Då det inte har framkommit vad socialtjänsten anser om överlämningen vid information framgår det heller inte om de är överens gällande detta. Dock är det ett klart hinder för samverkan idag. Hindret har skapats på grund av olika lagstiftningar och är ingenting som aktörerna kan påverka utan lagändringar. Det empiriska materialet har även visat på ett annat hinder vad gäller lagar och förordningar i samverkan. Socialtjänstens representant nämner den strikta sekretesslagen som ett möjligt hinder. Empirin visar att de i vissa fall tänjer på sekretesslagen i ärenden där det krävs en samverkan, *”så länge det inte är till men för den unge.”* Grape (2006) menar att när flera organisationer utgår från skilda institutionella logiker måste man ha förståelse för att problem kan tänkas uppstå då det gäller samverkan. Regelverk är ett exempel på skilda institutionella logiker som kan råda i en samverkan mellan olika organisationer (Grape 2006:50). Detta exempel visar på hur polis och socialtjänstens regelverk försvårar samverkan. En av aktörerna i studien, Unga KRIS är en frivilligorganisation och har därför inte något specifikt regelverk att följa såsom de övriga aktörerna har. Unga KRIS representant ser inga som helst hinder gällande lagar. De följer de allmänna lagarna men förutom det så har de inga ytterligare skyldigheter att exempelvis ta hänsyn till sekretesslagen.

7:2 Sammanfattande modell

För att förtydliga sambandet mellan det organisatoriska fältet, dess verksamhetsdomäner och institutionella logiker har vi valt att sammanfatta det med hjälp av nedanstående modell. Det är viktigt som läsare att enbart se modellen som en översikt som förenklar de verkliga förhållandena som råder mellan de olika aktörerna.

Organisatoriskt fält

Ärende gällande unga lagöverträdare

Myndighet/organisation

Socialtjänsten	Polismyndigheten	Åklagarmyndigheten	Unga KRIS
----------------	------------------	--------------------	-----------

Verksamhetsdomän

Bedömning av den unges behov och skriver yttrande till åklagaren	Brottsutredning	Besluta om åtal ska väckas och leda förundersökning	Frivilligorganisation som hjälper ungdomar på glid
--	-----------------	---	--

Samverkan

Skyldig enligt (SoL) att samverka med andra myndigheter samt frivilligorganisationer när det är lämpligt	Skyldig enligt (PL) att samverka med andra myndigheter	Skyldig enligt lag att samverka med andra myndigheter	Har inga skyldigheter att samverka
--	--	---	------------------------------------

Institutionella logiker Målsättning med samverkan

Att hjälpa den unge	Skyldighet	Att hjälpa den unge
---------------------	------------	---------------------

Lagar som påverkar samverkan

SoL och Sekretesslag	PL och Sekretesslag	Brottsbalken och Sekretesslag	Inga specifika lagar förutom Svea rikes lag
----------------------	---------------------	-------------------------------	---

Kommunikation

Dagliga kontakter	Sporadisk kontakt
-------------------	-------------------

7:3 Förutsättningar för domänkonsensus eller domänkonflikt

Danermark (2000) menar att strukturella förutsättningar är nödvändiga i samband med samverkan. Förutsättningarna bör ha en tydlig och klar ledning, ett klart uttalat mål, tillräckliga resurser att tillgå, att man har identifierat de samverkandes avseende och synsätt,

organisation och regelverk men även att hindrande skillnader undanröjts eller hanteras så att dem kan utvecklas (Danermark 2000:42). De två viktigaste förutsättningarna för att denna samverkan ska kunna genomföras är resurser i form av ekonomi och tid samt kommunikation. Dessa två logiker är grunden för att samverkan ska kunna verkställas.

De förutsättningar som har nämnt ovan kan också utgöra hinder i samverkan enligt respondenternas utsagor. När det gäller resurser så måste arbetsgivaren ge personalen tillräckligt med handlingsutrymme för att kunna samverka på ett bra sätt. Ofta är arbetsbelastningen hög samtidigt som tiden inte räcker till något som också påverkar. Empirin visar att den nuvarande samverkan försvåras då de olika aktörerna inte sitter i samma lokaler. Några av respondenterna påpekade att närhetsprincipen skulle underlätta deras gemensamma arbete. Genom att sitta i samma byggnad skulle ärendegången underlättas då myndigheterna kan ha en direktkontakt vilket är extra viktigt vid snabb ärendegång. Den forskning vi har tagit del av visar dock på att det finns utmaningar med att sitta under samma tak (Appleton & Burnett 2004). Kommunikation är den andra förutsättningen och som tidigare nämnts så sker den bara sporadiskt mellan myndigheterna och Unga KRIS något som omöjliggör samverkan.

Trots alla brister och svårigheter som har visat sig i studien så finns det möjligheter och positiva aspekter som inte får glömmas bort. Majoriteten av våra respondenter använde sig av ordet kontaktnät under intervjuerna. De poängterade vikten av personliga kontakter samt tryggheten att veta vem man kan vända sig till när det uppstår frågetecken eller problem. Respondenterna uppgav detta som något mycket positivt. De nämnde även en del gemensamma egenskaper som är viktiga att tillämpa i samverkansarbetet. Orden de uppgav var engagemang och öppenhet. Enligt Fridolf (2004) behövs ett personligt engagemang så att alla gör ett bra arbete och ser fördelarna med samverkan. Fridolf tar vidare upp förtroende och tillit som två viktiga begrepp för ett samarbete (Fridolf 2004:12). Risker om inte tilliten och förtroendet finns mellan aktörerna är att det kan leda till behovet av att kontrollera varandra. Kontrollbehov är tidskrävande och kan leda till domänkonflikt (Grape 2006:53).

I vårt teoriavsnitt lyfter vi fram begreppen domänkonsensus samt domänkonflikt som kan ses som två ytterligheter. Den samverkan som studerats påvisar inte att någon av dessa ytterligheter råder om man bortser från den obefintliga samverkan mellan myndigheterna och Unga KRIS. En faktor som negativt kan påverka aktörernas möjligheter att uppnå domänkonsensus är att socialtjänstens och polismyndighetens arbete krockar. Trots dessa faktorer anser vi att myndigheterna i samverkan befinner sig närmare domänkonsensus än domänkonflikt. Detta då aktörerna har avgränsade verksamhetsdomäner och tydliga ansvarsfördelningar i arbetet med de unga lagöverträdarna. En annan faktor som kan kopplas till domänkonsensus är att myndigheterna har en fungerande interaktion mellan varandra. Kommunikationen sker via vardagliga kontakter. Den sista faktorn som det empiriska materialet visar på är att aktörernas gemensamma engagemang och mål är att vilja hjälpa de unga. Denna faktor visar på en strävan efter domänkonsensus.

8. Slutdiskussion

I slutdiskussionen kommer det först att presenteras en kort sammanfattning. Därefter följer slutdiskussionen, slutsatser samt förslag för fortsatt forskning inom ämnet.

Det ska alltid finnas en samverkan mellan myndigheter och organisationer när det gäller barn och ungdomar som far illa eller riskerar att råka illa ut (prop. 2005-06:165, 2005:45-46). Samhället har två olika uppgifter när det gäller arbetet gällande unga lagöverträdare. Å ena sidan ska samhället förhindra brott och andra sidan ska de reagera på brotten (Socialstyrelsen 2009). Syftet med vår studie har varit att utifrån ett organisationsteoretiskt sammanhang ta reda på hur samverkan fungerar mellan socialtjänst, polismyndigheten, åklagarmyndigheten samt Unga KRIS. Det vi ville ta reda på var hur samarbetet mellan myndigheterna och frivilligorganisationen Unga KRIS ser ut i arbetet gällande unga lagöverträdare. Vidare studerades vilka förutsättningar som fanns för samverkan mellan aktörerna samt om hinder i samverkan förekom och vilka det i så fall var.

Resultatet av vår studie uppvisar både bra och dålig samverkan. Vårt empiriska material visar att myndigheterna pratar väl om den samverkan som råder. Det som lyfts fram som negativt

kommer främst från Unga KRIS då de inte känner sig delaktiga i samverkan utan menar att myndigheterna endast kontaktar dem när de behöver hjälp i ett ärende. Vår uppfattning är att myndigheterna underskattar det arbete som Unga KRIS utför och att all kommunikation sker på deras villkor. En istället regelbunden kommunikation utifrån alla aktörers intresse kan enligt oss leda till ett fungerande samt en mer effektiv samverkan än den som råder idag.

Enligt oss innebär samverkan att man tar till vara på varandras olika kunskaper och arbetar gemensamt för att unga inte ska begå fler brott. Ett exempel på detta är att de som arbetar inom Unga KRIS har ett kriminellt förflutet och därmed en annan kunskap och förståelse för vad de unga lagöverträdarna går igenom. Unga KRIS representant nämnde i sin intervju att denne besitter personlig kunskap som myndigheter inte har. Detta är en kunskap som är en stor tillgång för att få kontakt och inge ett förtroende till de unga lagöverträdarna.

Respondenten berättar vidare att myndigheterna besitter viktig kunskap som denne saknar. Vi har kommit fram till att alla aktörer skulle tjäna på att samverka i högre utsträckning eftersom de besitter olika kunskaper och befogenheter som är till hjälp för de unga lagöverträdarna.

Som nämnts ett flertal gånger i denna studie så styrs inte Unga KRIS av lagar och förordningar på samma sätt som myndigheterna. De har heller inte någon skyldighet att samverka, ändå är det Unga KRIS som efterlyser mer samverkan. Myndigheterna å andra sidan ingår i ärendegången kring unga lagöverträdare och har därmed en skyldighet att samverka. Även om alla aktörernas strävan är att hjälpa den unge, finns det dock riktlinjer bland annat i form av lagstiftning om hur samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer ska se ut gällande unga lagöverträdare. Det empiriska materialet visar att de olika lagarna idag försvårar samverkan mellan aktörerna. Sekretess är ett exempel på ett sådant hinder. Idag tänjer socialtjänsten lite på sekretessen *”så länge de inte är till men för den unge.”* Lagen finns där för att den ska skydda den enskilde individen något som man ska följa. Å andra sidan om aktörerna arbetar för att gemensamt hjälpa den unge kanske det är okej att tänja på gränserna ibland. Ett annat exempel på ett hinder i samverkan är som tidigare nämnts att polisen och socialtjänstens parallella utredningar krockar och försvårar arbetet. Detta är tecken på att det finns allt för dåliga förutsättningar för att samverkan ska kunna fungera på ett bra sätt i nuläget.

Avslutningsvis har samverkan mellan myndigheter och Unga KRIS visat sig vara nästintill obefintlig. Detta är något vi hoppas kommer att förändras då alla har en gemensam intention om att arbeta för att hjälpa de unga. Vi anser att om man ska förhindra ungdomsbrott är det viktigt att hjälpinsatser sätts in tidigt och att det inte enbart är punktinsatser från enskilda aktörer som inte samverkar. Det ska inte spela någon roll om man jobbar på en myndighet eller arbetar för någon frivilligorganisation, det viktiga är att man jobbar för att hjälpa de unga att ta sig ur sin kriminalitet. En av våra respondenter har vid ett flertal tillfällen uttryckt sig *”så länge det inte är till men för den unge”* och vi kan inte se att samverkan i sig skulle resultera i något negativt då de handlar om att gemensamt hjälpa varandra, utveckla och effektivisera arbetet gällande unga lagöverträdare. Därför är det väldigt olyckligt om myndigheterna inte tar till vara på alla de resurser som finns i samhället för att hjälpa de unga att inte fastna i kriminaliteten.

8:1 Slutsatser

Vi anser att behovet av samverkan finns. Inte enbart för att det står i lagtexterna och är direktiv uppifrån utan även för att samverkan kan vara till hjälp för de unga lagöverträdarna. Det kan bidra till en effektivare ärendegång som kan ge snabbare konsekvenser, delade ekonomiska resurser, tydligare rättsäkerhet samt en samsyn gällande brottslighet.

Slutsatserna vi kan dra utifrån all den kunskap vi nu besitter är att samverkan mellan myndigheterna och Unga KRIS är obefintlig i nuläget. Samverkan mellan myndigheterna som regleras av lagar fungerar på ett bättre sätt. Under studiens gång har det framkommit en mängd brister som måste åtgärdas för att det gemensamma arbetet ska kunna utvecklas. Begränsade resurser, dålig kommunikation samt oförenliga lagar är de mest påtagliga svårigheterna. Det har även framkommit många positiva möjligheter som är väl värda att ta till vara på så som olika kunskaper och en gemensam strävan åt samma håll.

Vi har fått mer kunskap om hur samverkan ska genomföras på bästa sätt. Detta ska ske genom ett gemensamt mål och strävan åt samma håll, fungerande kommunikation och personkemi, tillräckliga och jämt fördelade resurser, lagar som överrensstämmer, fungerande arbetsrutiner, tydliga ansvarsområden som inte överlappar men som ändå gör att ingen riskerar att hamna mellan stolarna samt kunskap och respekt för varandras arbete.

Under studiens gång har vi funderat på vad man kan forska vidare om inom området samverkan gällande unga lagöverträdare. Vi har fått information om att ett projekt mellan Unga KRIS och myndigheterna är på gång, detta är något som skulle kunna vara intressant att följa upp. Det vore spännande att se om projektet leder till att samarbetet utvecklas i positiv bemärkelse mellan aktörerna.

9. Källförteckning:

Litteratur:

Alvesson, Mats & Deetz, Stanly. (2000) *Kritisk samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur AB.

Danermark, Berth. (2000) *Samverkan – himmel eller helvete?: [en bok om den svåra konsten att samverka]*. Stockholm: Gothia.

Danermark, Berth. (2004) *Samverkan – en fråga om makt*. Örebro: Läromedia.

Denscombe, Martyn. (2009) *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Översättning: Larson, Per. Lund: Studentlitteratur AB.

Grape, Ove (2006) ”Domänkonsensus eller konflikt? –integrerad samverkan mellan myndigheter” I Blom, Björn, Grape, Ove, Johansson, Roine (red.) (2006) *Organisation och omvärld- Nyinstitutionell analys av människobehandlade organisationer*. Lund: Studentlitteratur AB.

Grape, Ove & Johansson, Roine (2006) ”Ytterligare en svensk nyinstitutionalism” I Blom, Björn, Grape, Ove, Johansson, Roine (red.) (2006) *Organisation och omvärld- Nyinstitutionell analys av människobehandlade organisationer*. Lund: Studentlitteratur AB.

Holme, Magne Idae & Solvang Krohn, Bernt, (1991) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur AB.

Jacobsson, Katarina. (2008) ”Den svårfångade kvaliteten” I Sjöberg, Katarina & Wästerfors, David. (2008) *Uppdrag forskning*. Malmö: Liber AB.

Kvale, Steinar. (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Kvale, Steinar & Brinkemann, Sven. (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.

Annika, Lantz. (1993) *Intervjumetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.

Merriam, Sharon B. (1994) *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur AB.

Olsson, Lars-Erik. (2000) *På olika villkor. Samverkan mellan kommun och frivilligorganisation*. Sköndalsinstitutets arbetsrapportserie nr 12. Stockholm: Ersta Sköndals högskola.

Sjöberg, Katarina. (2008) "Forskaren och fältet" I Sjöberg, Katarina & Wästerfors, David. (2008) *Uppdrag forskning*. Malmö: Liber AB.

Thunved, Anders, Clevesköld, Lars & Thunved, Birgit. (2007) *Samhället och de unga lagöverträdarna*. Stockholm: Nordstedts juridiska AB.

Vainik, Anne-Lie. (2008) *Ungdomar och brott: i juridiken och praktiken*. Stockholm: Fri förlag.

Vetenskapsrådet. (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Artiklar:

Bond, Brenda J. & Hoffer Gitell, Jody. (2010) "Cross- agency coordination of offender reentry: Testing collaboration outcomes". *Journal of Criminal Justice*, 38, 2, 118-129.

Appleton, Catherine & Burnett, Ros. (2004) "Joined-up services to tackle youth crime". *British Journal of Criminology*, 44, 1, 34-54.

Avhandling:

Stenberg, Rebecca (1999) Organisationslogik i samverkan. Konsten att organisera samverkan i en imaginär organisation av offentliga aktörer. Edsbruk: Akademi tryck AB.

Granskningsrapport:

Justitiekommitténs betänkande 2009/10: JuU11

http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3322&dok_id=GX01JuU11 Stockholm: Justitiedepartementet.

Internet:

Brottsförebyggande rådet (Brå):

Om Brå (elektronisk)

<http://www.bra.se/extra/pod/?action=pod_show&id=2&module_instance=9> (2010-02-19).

HD:

Tyvärr kan vi inte ändra på detta (2008) (elektronisk)

<<http://hd.se/landskrona/2008/07/12/kommunalraadet-tyvaerr-kan-vi-inte/>> (2010-06-07)

Polisens officiella hemsida (2009):

Om olika brott (elektronisk) <<http://www.polisen.se/sv/Om-polisen/Sa-arbetar-Polisen/Olika-typer-av-brott/Ungdomsbrott--sa-arbetar-Polisen-/Fakta-om-ungdomsbrott/>> (2010-06-03).

Socialstyrelsen:

Publikation om ungdomsbrottslighet (2008) (elektronisk)

<<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2008/2008-126-58>> (2010-03-18).

Barn och unga som begår brott. Handbok för socialtjänsten (2009) (elektronisk)

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/8298/2009-101-3_20091013.pdf> (2010-03-19).

Svenska Dagbladet:

Ordning och reda- värdegrund i praktiken (2009) (elektronisk)

<http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/ordning-och-reda-vardegrund-i-praktiken_3193267.svd> (2010-06-07)

KRIS:

Vad är KRIS? (2010) (elektronisk) <<http://www.kris.a.se/index.htm>> (2010-09-03)

Unga KRIS:

Om oss (elektronisk) <<http://www.ungakris.com/momoss.htm>> (2010-04-27).

Åklagarmyndigheten:

Unga lagöverträdare (elektronisk) <<http://www.aklagare.se/Om-oss/Brottstyper/Unga-lagovertradare/>>(2010-04-27).

Lagtext:

Socialtjänstlagen (SoL) (1994:137) 2 kap. 2§

Socialtjänstlagen (SoL) 5 kap. 1§

Gregow, Torkel. (2008) *Svergies Rikes Lag* (2008) Stockholm: Nordstedt juridik AB.

Offentliga utredningar:

SOU 1995:142 *Att röja hinder för samverkan. Egenmakt. Arbetslinjen*. Stockholm:

Socialdepartementet.

SOU 1999:108 *Utredningar om handläggning i ungdomsmål*. Stockholm:

Justitiedepartementet.

Proposition:

Regeringens proposition 2005/06:165 *Ingripanden mot unga lagöverträdare*. Stockholm:

Justitiedepartementet.

Rapporter:

Fridolf, Marie. (2002) *Samarbetets kvalitet för individer med sammansatta behov. Intervjuer med individer och handläggare i tio samverkansprojekt*. Stockholm: Socialstyrelsen 2002

Fridolf, Marie. (2004) *Samordning- nya möjligheter inom välfärdsområdet*. Stockholm: Edita Nordstedts tryckeri.

Johansson, Staffan (2005) *Kommunalt stöd till sociala ideella organisationer. Omfattning, utveckling och former*. Stockholm: KopieCenter.

Bilaga 1- Intervjuguide

Syfte:

Syftet med vår studie är att ta reda på hur samverkan mellan Socialtjänst, Polis, Åklagarmyndighet och Unga kris ser ut?

Bakgrund:

Vilken befattning har du i din organisation/berätta lite om dina arbetsuppgifter/ hur organisationen ser ut?

Vilka förväntningar har du kring samverkan?

Målsättningar:

Hur ser era mål ut gällande arbetet med unga lagöverträdare?

Vad har er organisation för målsättning/ar med samverkan?

Kan olika målsättningar påverka samverkan?

Samverkan:

Vilka samverkar ni med?

Hur länge har ni samverkat?

Vad innebär samverkan för dig?

Tycker du att du fått mer kunskap om de andra professionernas arbete genom samverkan? Hur i sådana fall?

Hur går samverkan till i ett ärende?

Vad tycker du krävs för att samverkan ska kunna bli möjlig mellan olika organisationer?

Finns de svårigheter/hinder & viktiga faktorer för en fungerade samverkan?

Positivt och negativt med samverkan?

Kan du ge ett konkret exempel på en fungerande/icke fungerande samverkan?

Finns det något du tycker behöver utvecklas i arbetet med samverkan gällande unga lagöverträdare?

Hur stor roll har politikerna i samverkansprocessen?

Resurser:

Vilka resurser har ni i arbetet med unga lagöverträdare och hur kan dessa påverka samverkan?

Ansvar och roller:

Har ni något samarbetskontrakt/avtal som ni arbetar utifrån?

Anser du att det finns några tydliga ansvar/rollfördelningar i samverkan du ingår i?

Kommunikation:

Hur ser er kommunikation ut? Kan du ge ett konkret exempel.

Makt:

Vem tycker du bestämmer hur arbetet går till?

Anser du att någon organisation har mera inflytande i samverkan? På vilket sätt?

Lagstiftning och förordningar:

Hur kan olika lagar och förordningar påverka samverkan då ni är olika myndigheter?

Effekter:

Kan du se effekter av samverkan?

Vad tror du effekterna av samverkan kan bli på längre sikt?

Övrigt:

Något du vill tillägga i intervjun?